

ხელბურთის წესები

2016

სარჩევი

1.	მოედანი	3
2.	დრო, სირენა, ტაიმ-აუტი	8
3.	ბურთი	12
4.	გუნდი, შეცვლები, სამოსი, ტრავმები	13
5.	მეკარე	19
6.	ზონა	21
7.	ბურთაობა, პასიურობა	23
8.	დარღვევები და უწესობა	26
9.	გოლი	34
10.	ცენტრიდან ტყორცნა	35
11.	გვერდიდან შემოტანა	36
12.	კარიდან შემოტანა	37
13.	თავისუფალი ტყორცნა	38
14.	7-მეტრიანი ტყორცნა	41
15.	ტყორცნათა შესრულება	43
16.	სასჯელი	47
17.	მსაჯები	52
18.	დროის მსაჯი და მდივანი	54
	უესტები	55

განმარტებანი

1.	თავისუფალის შესრულება სირენის შემდეგ	58
2.	ტაიმ-აუტი	59
3.	გუნდური ტაიმ-აუტი	60
4.	პასიურობა	62
5.	ცენტრიდან ტყორცნა	67
6.	ნაღდი საგოლე შანსი	68
7.	დროის მსაჯის დელეგატის ჩარევა	69
	შეცვლის ზოლი	71

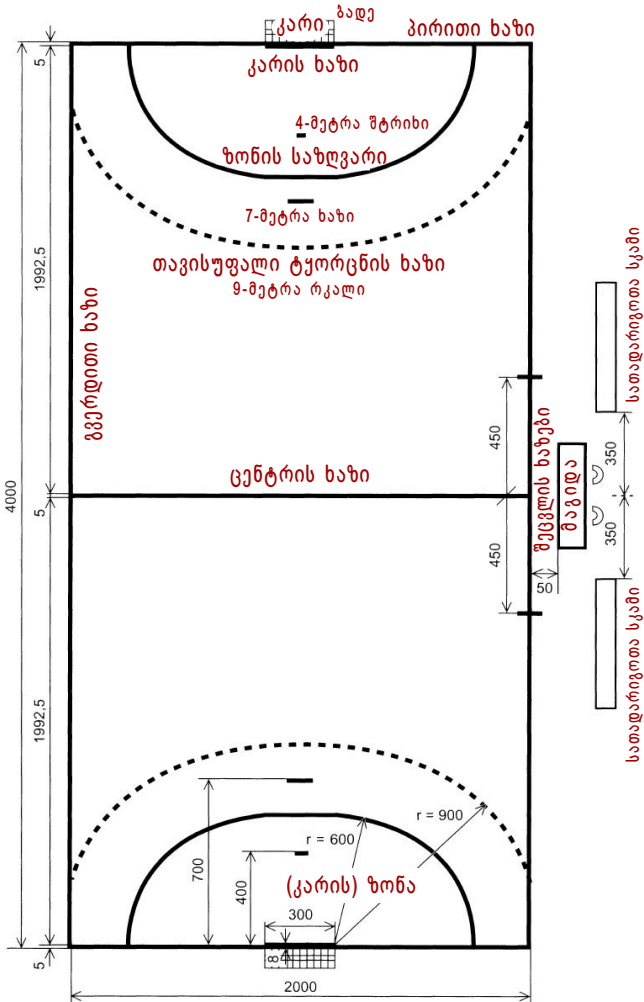
ლექსიკონი	73
-----------------	----

1. მოედანი

- 1.1 მოედანი ფორმით მართკუთხაა >> ნახაზი 1
მისი სიგრძე 40 მეტრია, ხოლო სიგანე 20 მეტრი
- * მოედანი იყოფა ორ (კარის) ზონად >> 1.4 და 6 და სათამაშო არედ
  - * მოედნის გრძელ გვერდებს გვერდითი ხაზები ჰქვიათ, მოკლე გვერდებს კი -- კარის ხაზები (ძელებს შორის) და პირითი ხაზები (ძელიდან გვერდით ხაზამდე)
  - * მოედანს უნდა საზღვრავდეს უსაფრთხოების ზოლი, რომლის სიგანეა არა-ნაკლებ 1 მეტრი გვერდითი ხაზის გასწვრივ და 2 მეტრი კარის ხაზის უკან
- თამაშის დროს აკრძალულია მოედნის ზომათა ისე შეცვლა, რომ ამით რომელიმე გუნდმა იხვიროს
- 1.2 კარი უნდა იდგეს ორივე მოკლე გვერდის შუაწელში >> ნახაზები 2ა და 2ბ
- კარი მკვიდრად უნდა ემაგრებოდეს იატაკს ან უკანა კედელს კარის (შიდა) სიმაღლეა 2 მეტრი, და (შიდა) სიგანე -- 3 მეტრი კარის ძელები ერთდება ჰორიზონტალური ხარისხით ძელის უკანა კიდე კარის ხაზის უკანა კიდეზე სწორდება ძელებისა და ხარისხის კვეთა კვადრატულია -- ზომით 8 სანტიმეტრი მათი ის სამი მხარე, რომლებიც მოედნიდან ჩანს, უნდა შეიღებოს ორი, კონტრასტული ფერის ზოლებად; ამათი ფერი (გარემოს) ფონისგანაც მკვეთრად უნდა განირჩეოდეს
- კარს უნდა ეკეთოს ბადე
- იგი კარს ისე უნდა მიემაგროს, რომ კარში შეგდებული ბურთი, როგორც წესი, შიგ დარჩეს
- 1.3 მოედანზე გაკლებული ყოველი ხაზი ეკუთვნის იმ არეს, რომელსაც თავად შემოსაზღვრავს
- ძელებს შორის კარის ხაზის სიგანე 8 სანტიმეტრია >> ნახაზი 2ა ყველა სხვა ხაზისა კი -- 5 სანტიმეტრი
- მუხოებელ არეთა გამყოფი ხაზი შეიძლება არცკი გაივლოს, თუ ეს არეები განსხვავებულ ფრად შეიღებება

ნახაზი 1. მოედანი

ზომა -- სანტიმეტრობით

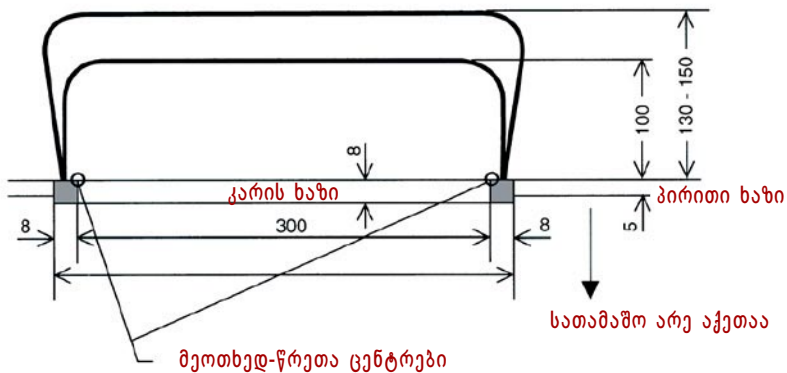
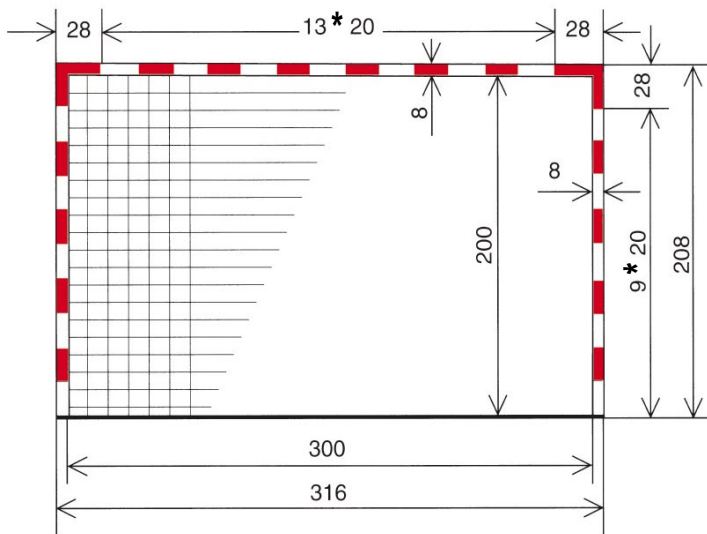

- 1.4 კარის წინ გამოიყოფა (კარის) ზონა >> ნახაზი 1
ზონის საზღვარი (6-მეტრა რკალი) იხაზება ასე:
  - ა) კარის წინ | პირდაპირ ივლება 3 მეტრი სიგრძის ხაზი, რომელიც კარის ხაზის პარალელურია და მისგან 6 მეტრითაა დაშორებული -- ეს მანძილი იზომება "კარის ხაზის" უკანა კიდიდან "ზონის საზღვრის" წინა კიდემდე
  - ბ) ივლება ორი "მეოთხედი წრე"; მათი რადიუსია 6 მეტრი -- იზომება კარის ძელის უკანა შიდა კუთხიდან; ეს რკალები წინა მუხლში გავლებულ 3-მეტრიან ხაზს პირით ხაზებთან აკავშირებს >> ნახაზები 1 და 2ა
- 1.5 "თავისუფალი ტყორცნის" ხაზი (9-მეტრა რკალი) წყვეტილია; იგი ზონის საზღვრის პარალელურად, მისგან 3 მეტრზე, სათამაშო არეში ივლება. ამ წყვეტილის შტრიხებისა და შუალედების სიგრძე 15 სანტიმეტრია >> ნახაზი 1
- 1.6 7-მეტრა ხაზის სიგრძე 1 მეტრია. იგი კარის წინ | პირდაპირ, კარის ხაზის პარალელურად, მისგან 7 მეტრზე ივლება -- იზომება "კარის ხაზის" უკანა კიდიდან "7-მეტრა ხაზის" წინა კიდემდე >> ნახაზი 1
- 1.7 მეკარის მზღუდავი, 4-მეტრა შტრიხის სიგრძე 15 სანტიმეტრია. იგიც კარის წინ | პირდაპირ, კარის ხაზის პარალელურად, მისგან 4 მეტრზე ივლება -- იზომება "კარის ხაზის" უკანა კიდიდან "4-მეტრა შტრიხის" წინა კიდემდე >> ნახაზი 1
- 1.8 ცენტრის ხაზი გვერდითი ხაზების შუა წერტილებს აერთებს >> ნახაზები 1 და 3
- 1.9 შეცვლის ხაზები გვერდითი ხაზის 4.5-მეტრა მონაკვეთებია ცენტრის ხაზიდან ორივე მხარეს; მათი იქეთა ბოლოები გამოიყოფა ცენტრის ხაზის პარალელური შტრიხებით, რომლებიც გვერდითი ხაზიდან 15 სანტიმეტრზე შედის მოედანში და ამავე ხაზიდან 15 სანტიმეტრზე გამოდის გარეთ >> ნახაზები 1 და 3

ნახაზი 2ა. კარი

2. დრო, სირენა, ტაიმ-აუტი

სათამაშო დრო

- 2.1 16 წლის გუნდების და უფროსთა სათამაშო დროა ორჯერ 30 წუთი
12-15 წლის გუნდებისა -- 2 * 25 წუთი
8-11 წლის გუნდებისა -- 2 * 20 წუთი
შესვენება ტაიმებს შორის მაქსიმუმ 15 წუთია
- 2.2 თუ თამაში ფრედ დასრულდა და გამარჯვებული გამოსავლენია,
5-წუთიანი შესვენების შემდეგ ინიშნება ოვერ-ტაიმი (დამატებითი დრო) -- 2 * 5 წუთი, ტაიმებს შორის 1-წუთიანი შესვენებით
* თუ პირველი ოვერ-ტაიმის შემდეგაც ფრეა,
5-წუთიანი შესვენების შემდეგ ინიშნება მეორე ოვერ-ტაიმი --
ესეც 2 * 5 წუთი, ტაიმებს შორის 1-წუთიანი შესვენებით
* თუ მეორე ოვერ-ტაიმის შემდეგაც ფრეა, გამარჯვებული
შეჯიბრების დებულების თანახმად გამოვლინდება
- შენიშვნა:** თუ დებულებაში თაი-ბრეიქად "7-მეტრიანები" წერია,
მათი სერია ასე უნდა ჩატარდეს:
მონაწილეობა შეუძლიათ მარტო იმ მოთამაშეებს, ვინც თამაშის
დამთავრებისას -- ოვერ-ტაიმ(ებ)ის ჩათვლით -- გაძევებული არ იყო
-- გინდ 2 წუთით და გინდ წითლით >> 4.1
- გუნდი დაასახელებს 5 მოთამაშეს
ესენი, მეტოქებთან მონაცვლეობით, თითოჯერ ტყორცნიან
გუნდი ვალდებული არაა, წინდაწინ დათქვას მტყორცნელთა რიგი
"მონაწილეთაგან" მეკარის არჩევა და შეცვლა შეუზღუდავია
"მონაწილეს" შეუძლია ტყორცნაცა და მეკარეობაც
მსაჯები აირჩევენ იმ კარს, რომელშიც გუნდები რიგრიგობით
ტყორცნიან
მსაჯები გუნდებს წილს უყრიან მონეტის აგდებით
წილის-ყრის გამარჯვებული გუნდი აირჩევს, ჯერ თავად ტყორცნოს
და მეტოქეს ატყორცნიოს

თუ (მორიგი) 5 ტყორცნის შემდეგ ფრეა, სერია გრძელდება საპირისპირო | შექცეული რიგით

ყოველი გაგრძელებისთვის გუნდმა ისევ უნდა დაასახელოს 5 მოთამაშე

ამათში ნება-დართულია წინა ხუთეულის "რამდენიც გინდა იმდენი" მოთამაშის შეყვანა

ერთი კია, სერია შეწყდება და გამარჯვებულს გამოვლინდება, როგორც კი ტოლი რაოდენობის ტყორცნათა შემდეგ ფრე დაირღვევა 7-მეტრიანების შესრულებისას მოთამაშეს სერიაში შემდგომი მონაწილეობა შეიძლება აეკრძალოს, თუ უწესოდ სერიოზულად ან მრავალ-ჯერ მოიქცა >> 16.6ე

თუ ეს მოთამაშე მტყორცნელთა მომდევნო ხუთეულშია, გუნდმა მის ნაცვლად სხვა უნდა დაასახელოს

სირენა

2.3 სათამაშო დროის ათვლა იწყება, როცა მსაჯი სულ პირველი "ცენტრიდან ტყორცნის" ნიშნად დაუსტვენს

ტაიმი მთავრდება ავტომატური სირენით, რომელსაც გამოსცემს ტაბლოს საათი ან დროის მსაჯი

თუ სირენა არ | ვერ ჩაირთო, მსაჯმა ტაიმის დამთავრება დასტვენით უნდა აღნიშნოს >> 17.9

შენიშვნა: თუ დარბაზში არაა სირენიანი ტაბლოს საათი, დროის მსაჯმა უნდა გამოიყენოს მაგიდის საათი ან წამ-მზომი და ტაიმი სირენით დაასრულოს >> 18.2#2

2.4 მსაჯებმა სასჯელი მაშინაც უნდა დააკისრონ დამრღვევს ან უწესოდ მოთამაშეს, როცა დარღვევა (ნებისმიერი ტაიმის დამთავრების მაუწყებელ) სირენას ემთხვევა,

ან როცა დასანიშნი თავისუფალი >> 13.1 ან 7-მეტრიანი სირენის შემდეგლა შეიძლება შესრულდეს

* ტყორცნა ხელ-ახლა | თავიდან უნდა შესრულდეს, თუ სირენა თავისუფალის ან 7-მეტრიანის ტყორცნისას გაისმა,

ან ნატყორცნი ბურთი უკვე ჰაერშია

* ორივე შემთხვევაში მსაჯებმა ტაიმი უნდა დაამთავრონ მხოლოდ მას შემდეგ, როცა თავისუფალი ან 7-მეტრიანი (ხელ-ახლა) შესრულდება და მათი შედეგიც დადგინდება

- 2.5 წინა (2.4) წესით შესასრულებელი თავისუფალი ტყორცნის დროს მოთამაშეთა განლაგება და შეცვლაც იხლუდება:
4.4 წესიდან გამონაკლისად, ნება-დართულია ერთად-ერთი მოთამაშის შეცვლა და ისიც მარტო მტყორცნელ გუნდში
ამ შეზღუდვის დარღვევა ისჯება 4.5#1 წესით
მეტიც, მტყორცნელის ყველა გუნდელი მისგან მინიმუმ 3 მეტრზე და თანაც 9-მეტრა რკალის გარეთ უნდა დადგეს >> 13.7, 15.6 და განმარტება 1
დამცველთა განლაგება >> 13.8
- 2.6 წინა (2.4-5) წესებით შესასრულებელი თავისუფალისა და 7-მეტრიანის დროს ჩადენილი დარღვევისა და უწესობისთვის მოთამაშესა და წარმომადგენელს სასჯელი ჩვეულებრივად ეკისრებათ ერთი კია, ასეთი დარღვევის გამო | შედეგად მეტოქეს ვერა-ნაირად ვეღარ ერგება თავისუფალი
- 2.7 თუ მსაჯებმა დაადგინეს, რომ დროის მსაჯმა სირენა ადრე ჩართო -- მოთამაშეები მოედანზე უნდა დატოვონ და ტაიმი ბოლომდე ათამაშონ
თამაშის გასაგრძელებლად ბურთი მიეცემა იმ გუნდს, რომელიც მას ნაადრევი სირენის დროს ფლობდა
თუ ამ დროს ბურთი თამაშ-გარე იყო -- თამაში განახლდება იმ ტყორცნით, რომელიც ისედაც უნდა შესრულებულიყო
თუ ბურთი თამაშში იყო -- თამაში განახლდება თავისუფალი ტყორცნით >> 13.4ა-ბ
თუ პირველი ტაიმი (ოვერ-ტაიმისაც) დადგენილზე მეტ ხანს გაგრძელდა -- მეორე ტაიმი სათანადოდ უნდა დამოკლდეს,
მაგრამ თუ დადგენილზე მეტ ხანს მეორე ტაიმი (ოვერ-ტაიმისაც) გაგრძელდა -- მსაჯები ველარაფერს შეცვლიან

ტაიმ-აუტი

- 2.8 ტაიმ-აუტი (საათის გაჩერება) სავალდებულოა:
- ა) 2-წუთიანი ან წითლით გაგდების მისჯისას
  - ბ) გუნდური ტაიმ-აუტის მიცემისას
  - გ) თუ დაუსტვინა დროის მსაჯმა ან დელეგატმა
  - დ) მსაჯებმა უნდა ითათბირონ >> 17.7
- და საგანგებო ვითარებაშიც >> განმარტება 2
- ტაიმ-აუტის დროს ჩადენილი დარღვევა თამაშის დროს ჩადენილი-ვით ისჯება >> 16.10
- 2.9 როგორც წესი, საათის გაჩერება - ჩართვას მსაჯები წვევებენ დროის მსაჯისთვის საათის გაჩერების სანიშნებლად მსაჯმა სამჭერ, მოკლედ უნდა დაუსტვინოს და გამოიყენოს "მე-15 შესტი"
- ერთი კია, სავალდებულო ტაიმ-აუტზე -- როცა თამაში დროის მსაჯის ან დელეგატის სასტვენზე ჩერდება >> 2.8ბ-გ, დროის მსაჯი არ უნდა დაელოდოს მსაჯთა დასტურს და საათი უმაღლ გააჩეროს
- ტაიმ-აუტის შემდეგ თამაშის გასაახლებლად დასტვენა აუცილებელია >> 15.5ბ
- შენიშვნა: დროის მსაჯის ან დელეგატის სასტვენზე თამაში გაჩერებულად ითვლება
- გინდაც მსაჯები ან/და მოთამაშეები მომხდარს უმაღლ ვერ მიხვდნენ, "სასტვენის შემდეგ ნათამაშევი" უქმდება:
- * არ ითვლება მაგიდიდან დასტვენის შემდეგ გატანილი გოლი
  - * და დანიშნული ტჟორცნებიც (7-მეტრიანი, თავისუფალი, გვერდიდან შემოტანა, ცენტრიდან ტჟორცნა, კარიდან შემოტანა) უქმდება,
- თამაში კი ახლდება ისე, როგორც მაგიდიდან დასტვენის დროს უნდა გაგრძელებულიყო
- მაგიდიდან დასტვენის ძირითადი მიზეზებია გუნდური ტაიმ-აუტი ან უსწორო შეცვლა
- პირადი სასჯელი, დაკისრებული დროის მსაჯის ან დელეგატის სასტვენიდან მსაჯთა მიერ თამაშის გაჩერებამდე, ძალაში რჩება -- მნიშვნელობა არა აქვს დარღვევის არსსა და სასჯელის სიმკაცრეს

- 2.10 ძირითად დროში -- მაგრამ არა ოვერ-ტაიმში -- გუნდს ერგება სამი -- ოღონდაც ტაიმში მაქსიმუმ ორი -- 1-წუთიანი "გუნდური ტაიმ-აუტი" >> განმარტება 3

3. ბურთი

- 3.1 ბურთი ტყავის ან სინთეტიკისაა ბურთი მრგვალია. მისი ზედაპირი არ უნდა ბზინავდეს. ბურთი ხელიდან არ უნდა სხლტებოდეს >> 17.3
- 3.2 ბურთის პარამეტრები კატეგორიათა მიხედვით

ზომა	გარშემო- წერილობა (სმ)	წონა (გრ)	[. . . . . კატეგორიები . . . . .]		
3	58-60	425-475	ვაჟები	ბიჭები 16+	.
2	54-56	325-375	ქალები	ბიჭები 12-16	გოგოები 14+
1	50-52	290-330	.	ბიჭები 8-11	გოგოები 8-14

- 3.3 თამაშისთვის უნდა გამოიყოს მინიმუმ ორი ბურთი სათადარიგო ბურთები დროის მსაჯის მაგიდასთან უნდა ელაგოს. ისინი 3.1-2 წესთა პირობებს უნდა აკმაყოფილებდნენ
- 3.4 სათადარიგო ბურთის გამოყენებას მსაჯები წყვეტენ. ამ დროს ისინი მარდად უნდა მოიქცნენ -- არ დაუშვან თამაშის შეფერხება

4. გუნდი, შეცვლები, სამოსი, ტრავმები

გუნდი

- 4.1 გუნდში მაქსიმუმ 16 მოთამაშეა
მათგან მოედანზე ერთდროულად შეიძლება იყოს მაქსიმუმ 7, დანარჩენები კი სათადარიგობად ითვლებიან
* თამაშის განმავლობაში, ნებისმიერ მომენტში, გუნდს მოედანზე უნდა ჰყავდეს ერთი გამორჩეული მოთამაშე -- მეკარე
მეკარედ დასახელებულ მოთამაშეს ნებისმიერ დროს შეუძლია გახდეს "მოედნის მოთამაშე" = გამონაკლისი >> 8.5 შენიშვნა
"მოედნის მოთამაშესაც" ნებისმიერ დროს შეუძლია გახდეს მეკარე = გამონაკლისი >> 4.4 და 4.7
გუნდს შეუძლია ითამაშოს 7 "მოედნის მოთამაშითაც" -- თუკი მეკარის ნაცვლად "მოედნის მოთამაშე" შეიყვანა.
ნება-დართულია -- მაგრამ სავალდებულო არაა -- რომ ამ მოთამაშეს მეკარის ფორმა ეცვას
თამაშის დასაწყებად გუნდმა მოედანზე უნდა გაიყვანოს მინიმუმ 5 მოთამაშე
თამაშის განმავლობაში, ნებისმიერ დროს -- თვით ოკერ-ტაიმშიც -- ნებადართულია მოთამაშეთა რაოდენობის 16-მდე გაზრდა
თამაშის გაგრძელება ნებადართულია მაშინაც, თუ გუნდს მოედანზე 5 მოთამაშეზე ნაკლები დარჩა. თუ როდის შეწყვიტონ თამაში, მაგას მსაჯები ადგენენ >> 17.12
- 4.2 გუნდს თამაშზე შეიძლება ახლდეს მაქსიმუმ 4 წარმომადგენელი
თამაშის განმავლობაში ამათი შეცვლა არ შეიძლება
ოთხიდან ერთი წარმომადგენელი ინიშნება "უფროსად"
დროის მსაჯთან, მდივანთან და მსაჯებთან დალაპარაკება | კონტაქტი მხოლოდ ამ უფროსს შეუძლია = გამონაკლისი >> განმარტება 3, გუნდური ტაიმ-აუტი
გუნდის წარმომადგენელი, როგორც წესი, თამაშის დროს მოედანში არ უნდა შევიდეს
ამ წესის დარღვევა "უწესობად" მიიჩნევა,
>> 8.4, 16.1ა, 16.3ე და 16.6ა

თამაშს კი მეტოქე განაახლებს თავისუფალი ტყორცნით >> 13.1ა-ბ = გამონაკლისი >> განმარტება 7

ოქმში შეტანილ მოთამაშეთა და წარმომადგენელთა გარდა, უფროსმა თამაშის განმავლობაში სხვა არავინ უნდა დაუშვას "შეცვლის ზოლში"

ამ წესის დარღვევისთვის უფროსს დაეკისრება მზარდი სასჯელი >> 16.1ბ, 16.3დ, 16.6გ

+ თუ გუნდს არ ამოუწურავს ლიმიტი -- მაქსიმუმ 16 მოთამაშე >> 4.1, და 4 წარმომადგენელი >> 4.2 -- თამაშის ბოლომდე (ოვერტიმთა ჩათვლით) შეუძლია გადაიყვანოს

* ოქმში წარმომადგენლად შეტანილი პირი -- მოთამაშედ

* ოქმში მოთამაშედ შეტანილი პირი -- წარმომადგენლად

ერთი კია, ამით შესაბამისი რაოდენობები მაქსიმუმებს არ უნდა გადასცდეს

ოქმში უნდა წაიშალოს გადაყვანილი პირის პირვანდელი როლი. გადაყვანის შედეგად გამოთავისუფლებულ ადგილზე ველარავინ ჩაიწერება

მეტიც, აკრძალულია ოქმში ჩაწერილი პირის წაშლა და ლიმიტის ფარგალში მისი სხვით შეცვლა, და ერთი და იმავე პირის მოთამაშედ და წარმომადგენლად ერთ-ბაშად ჩაწერაც

როლ-ნაცვალ პირთა მიერ მიღებული "პირადი სასჯელები" (გაფრთხილება, 2-წუთიანი გაგდება) კვლავაც ჩაითვლება პირად, მოთამაშეთა და წარმომადგენელთა ქვოტებში >> 16.1, 16.3 შენიშვნა, 16.6დ

4.3 თამაშში სამონაწილოდ მოთამაშე ან წარმომადგენელი თამაშის დაწყების დროს ადგილზე უნდა იყოს და ოქმში ჩაიწეროს

დაგვიანებულმა მოთამაშემ ან წარმომადგენელმა დროის მსაჯის ან მდივნისგან უნდა მიიღოს ნებართვა, და ოქმში ჩაეწეროს

ოქმში ჩაწერილი მოთამაშე მოედანზე ყოველთვის თავისი გუნდის "შეცვლის ხაზიდან" უნდა შევიდეს = გამონაკლისი >> 4.4 და 4.6

უფროსმა უნდა უზრუნველყოს, რომ მოედანზე მხოლოდ "ოქმში ჩაწერილები" შევიდნენ

ამ წესის დარღვევა უფროსს უწესობად ჩეთვლება >> 13.1ა-ბ, 16.1ბ, 16.3დ, 16.6გ = გამონაკლისი >> განმარტება 7

მოთამაშის შეცვლა

4.4 "სათადარიგო მოთამაშეს" მოედანზე შესვლა შეუძლია "დროის მსაჯისა" და მდივნის უკითხავად, ნებისმიერ დროსა და მრავალჯერ = გამონაკლისი >> 2.5

ოღონდაც შესაცვლელი გუნდელის მოედნიდან გამოსვლის შემდეგ(ღა) >> 4.5

* შეცვლის მონაწილე მოთამაშეები ყოველთვის უნდა შევიდნენ და გამოვიდნენ თავისი გუნდის "შეცვლის ხაზიდან" >> 4.5

ეს მოთხოვნა ეხებათ მეკარეებსაც >> 4.7 და 14.10

შეცვლის ეს წესები მოქმედებს ტაიმ-აუტის დროსაც = გამონაკლისი >> გუნდური ტაიმ-აუტი

= გამონაკლისი: თუ თამაში შეჩერებულია და ცხადია, რომ დაშავებულ მოთამაშეს შეცვლის ზოლში ან გასახედელში ჭირდება შევლა -- მას გამოსვლა მიიწევს და მიიწევს "შეცვლის ხაზიდან" აღარ მოეთხოვება. მეტიც, მსაჯებმა პაუზის შესამცირებლად შემცვლელს მანამდეც უნდა დართონ შესვლის ნება, სანამ დაშავებული მოედანს დატოვებს

შენიშვნა: "შეცვლის ხაზის" დანიშნულება მხოლოდ შეცვლათა მოწესრიგებაა. ეს ხაზი დასასჯელად არ გამოუგონიათ -- მოთამაშემ შეიძლება უნებურად გადააბიჯოს გვერდით ან პირით ხაზს და ამით ხეირის ნახვა აზრადაც არ ჰქონდეს. მაგალითად: გუნდის სკამიდან, "შეცვლის ხაზის" გარეთ აიღოს წყალი ან პირსახოცი; ანაც გაძევებული, სპორტული ადათის დაცვით, პირდაპირ წავიდეს სკამისკენ. "შეცვლის ზოლის" ტაქტიკურად ან დაუშვებლად გამოყენებას საგანგებო წესი ეძღვნება >> 7.10

თუ გუნდი 7 "მოედნის მოთამაშით" თამაშობს, მათგან არცერთს არა აქვს მეკარის უფლებები -- ზონაში შესვლა ეკრძალება. თუ ბურთი თამაშში იყო, შვიდეულიდან რომელიმე კი ზონაში შევიდა და ამით მეტოქეს ნაღდი საგოლე შანსი გაუბათილა -- დაინიშნება 7-მეტრიანი >> 8.7გ

თუ 7 "მოედნის მოთამაშიდან" რომელიმეს ნაცვლად, შეცვლის წესების თანახმად >> 4.4-7 დაბრუნდა მეკარე -- უფლებებიც აღუდგება >> წესები 5 და 6

თუ გუნდი 7 "მოედნის მოთამაშით" თამაშობს და "კარიდან შემოტანა" აქვს შესასრულებელი -- შვიდეულიდან რომელიმე მოედნიდან უნდა გავიდეს და მეკარე დაბრუნდეს ზონაში. ამ დროს ტაიმ-აუტის საჭიროებას მსაჯები წვეტენ | ადგენენ

- 4.5 უსწორო შეცვლა დამრღვევის 2-წუთიანი გაგდებით ისჯება
თუ ეს წესი, ერთსა და იმავე ეპიზოდში, გუნდის რამდენიმე მოთამაშემ დაარღვია, მაშინ დაისჯება მარტო პირველი დამრღვევი
თამაშს მეტოქე განაახლებს თავისუფალი ტყორცნით >> 13.1ა-ბ
= გამონაკლისი >> განმარტება 7
- 4.6 თუ მოედანზე ზედმეტი მოთამაშე შეცვლის გარეშე შევიდა,
ან თუ მოთამაშე თამაშში შეცვლის ზოლიდან ჩაერია --
დამრღვევი 2 წუთით უნდა გააგდონ
ამის შედეგად გუნდი ერთი მოთამაშით ნაკლები დარჩება 2 წუთით
და ის, ზედმეტი მოთამაშეც მოედნიდან გავა
* თუ დამრღვევის დადგენა ვერ ხერხდება -- დელეგატი ან
მსაჯებმა გუნდის უფროსს უნდა მოსთხოვონ მისი დასახელება, და
ეს მოთამაშე 2-წუთიანს მიიღებს პირად სასჯელად
მაგრამ თუ უფროსმა დამრღვევი არ დაასახელა -- დელეგატი ან
მსაჯები მოედანზე მყოფ "მოედნის მოთამაშეთაგან" რომელიმეს
აირჩევენ და პირად სასჯელად 2-წუთიანს დააკისრებენ
შენიშვნა: დამრღვევად შეიძლება დასახელდეს მხოლოდ "მოედნის
მოთამაშე" და არა "დროუბითი მეკარე". თუ დამრღვევმა ამით მესამე
2-წუთიანიც მიიღო -- იგი ბოლომდე უნდა გააძეგონ >> 16.6დ
* თუ მოთამაშე 2-წუთიან სასჯელს იხდის და ამ დროს მოედანზე
შევა, მას დამატებით უნდა მიეცეს "2 წუთი"
ამ, ახალი სასჯელის ათვლა უმაღლ იწყება, რის გამოც გუნდმა
მოედანზე კიდევ ერთი მოთამაშე უნდა მოიკლოს ორი სასჯელის
გადაფარვის პერიოდში
(ამ მუხლში აღწერილ) ორივე შემთხვევაში თამაშს მეტოქე
განაახლებს თავისუფალი ტყორცნით >> 13.1ა-ბ
= გამონაკლისი >> განმარტება 7

სამოსი

- 4.7 გუნდის ყველა "მოედნის მოთამაშეს" ერთნაირი ფორმა უნდა ეცვას
მეტოქე გუნდების ფორმის ფერთა გამა და დიზაინი ცხადად უნდა
განირჩეოდეს
ყველა მოთამაშეს, ვისაც გუნდი მეკარედ უპირებს დაყენებას, უნდა
ეცვას ერთნაირი ფორმა,

- ოღონდაც ამისი ფერი უნდა განსხვავდებოდეს მეტოქე გუნდის "მოედნის მოთამაშეთა" და მეკარეთა ფორმის ფერებისგან >> 17.3
- 4.8 მოთამაშეს მაისურზე უნდა ეწეროს ნომერი, რომელიც კარგად გამოჩნდება
 ზურგის ნომრის სიმაღლეა არა-ნაკლებ 20 სანტიმეტრი, მკერდისა -
 - არა-ნაკლებ 10
 ნომრების დიაპაზონია 1-დან 99-მდე
 მოთამაშეს, რომელიც ხან "მოედნის მოთამაშეა" და ხანაც მეკარე, ორივე-ნაირ მაისურზე ერთი და იგივე ნომერი უნდა ეწეროს
 ნომრის ფერი მკვეთრად უნდა განსხვავდებოდეს მაისურის ფერისა და დიზაინისგან
- 4.9 მოთამაშეს უნდა ეცვას სპორტული ფეხსაცმელი
 მოთამაშეს ისეთი არაფერი უნდა ეკეთოს, რაც მისთვისა და სხვებისთვისაც სახიფათო იქნება
 აკრძალულ ნივთებში შედის: ჩაფხუტი, ნილაბი, სამაჯური | ბრას-ლეტი, მაჯის საათი, ბეჭედი, ხილული პირსინგი, ყელსაბამი, ძეწკვი, საყურე, მაგარ-ჩარჩოიანი ანქდა უღვედო სათვალე >> 17.3
 მოთამაშეს, ვისაც ასეთი რამ უკეთია, თამაშში მონაწილეობა ეკრძალება მანამ, სანამ თავს არ მოიწესრიგებს
 თუ უხიფათოდაა შეფუთული, დასაშვებია ბრტყელ-პირა ბეჭდის, პატარა საყურისა და პირსინგის ტარება
 ნება-დართულია რბილი, ელასტიური მასალისგან დამზადებული თმის თამასა, თავ-საფარი (ბენდენა | ჩადრი) და კაპიტინის სამკლაური
 ნება-დართულია წებოს წასმა ფეხსაცმელზე, მაგრამ არა ხელის მტევანზე ან მაჯაზე, რადგან ამით მეტოქის ჯან-მრთელობას ხიფათი ექმნება -- წებო შეიძლება თვალში ან სახეზე მოეცხოს

ტრავმა

- 4.10 მოთამაშე, ვისაც სისხლი სდის,
 ან სისხლი უსვია სხეულზე ან ფორმაზე,
 მოედნიდან უმაღ და ნებით უნდა გავიდეს -- რიგითი შეცვლით
 და მას შემდეგ დაბრუნდეს, რაც სისხლდენას შეუჩერებენ, ჭრილობას დაუფარავენ, სხეულსა და ფორმას მოუსუფთავებენ

თუ მოთამაშე ამ დროს მსაჯებს უურჩება, ეგ უწყსობად ჩაეთვლება
>> 8.7, 16.1ბ და 16.3დ

4.11 ტრავმის შემთხვევაში მსაჯებს შეუძლიათ "ოქმში ჩაწერილ" ორ კაცს
>> 4.3 თავისი გუნდის დაშავებული მოთამაშის მისახედად, ტაიმ-
აუტის დროს დართონ მოედანზე შესვლის ნება >> უესტები 15 და 16
თუ გუნდს ერთ-ბაშად რამდენიმე მოთამაშე დაუშავდა -- მაგალითად,
შეჯახების შედეგად -- მსაჯებს ან დელეგატს შეუძლიათ, დაშავებულთა
მისახედად მოედანზე "ოქმში ჩაწერილი" მეტი პირიც შეუშვან.
მსაჯებმა და დელეგატმა თვალ-უური უნდა ადევნონ მოედანზე შესულ
პარა-მედიკოსებსაც

* თუ ამ დროს მოედანზე იმ ორი კაცის კვალად შევა სხვაც -- იმ
გუნდის წევრიც, ვისაც არავინ დაშავებია --

ეს "უნებართვოდ შესვლად" ჩაითვლება და დამრღვევს დაეკისრება
სასჯელი შემდეგი წესებით:

მოთამაშეს >> 4.6 და 16.3ა,
ხოლო წარმომადგენელს >> 4.2, 16.1ბ, 16.3დ და 16.6გ

* თუ პირი მოედანზე 4.11#1 წესის თანახმად შევიდა,
მაგრამ დაშავებულის მიხედვის ნაცვლად გუნდს მითითებებს აძლევს,
მეტოქეს ან მსაჯებს მიმართავს --

ამ პირის საჭიციელი უწყსობად ჩაითვლება >> 16.1ბ, 16.3დ და 16.6გ
თუ მსაჯებს მიაჩნიათ, რომ დაშავებულს მიხედვა | შველა მოედანზევე
ჭირდება -- მუის გამოიყენებენ მე-15 და მე-16 უესტებს. მსაჯებს
ეკრძალებათ გუნდის წარმომადგენლების მოედანზე არ-შეშვება

ყველა სხვა შემთხვევაში მსაჯებმა -- ვიდრე მე-15 და მე-16 უესტებს
გამოიყენებენ -- დაშავებულს წამოდგომა და "სამედიცინო დახმა-
რების მისაღებად" მოედნიდან გასვლა უნდა მოსთხოვონ

თუ მოთამაშე ან წარმომადგენელი ამ დებულებას დაარღვევს --
უწყსობისთვის დაისჯება

"სამედიცინო დახმარების" მოედანზე მიღების შემდეგ მოთამაშე
უნდა შეიცვალოს (მოედნიდან გავიდეს)

მას დაბრუნება მისივე გუნდის სამი შეტევის დასრულების შემდეგ
შეეძლება -- ამისი კონტროლი ტექნიკურ დელეგატს ევალება

შეტევა იწყება გუნდის მიერ ბურთის დაუფლებით, და
სრულდება გოლით ან შეტევის მიერ ბურთის დაკარგვით

თუ მოთამაშეს "სამედიცინო დახმარება" დაჭირდა მაშინ, როცა ბურთს მისი გუნდი ფლობდა -- ეს სამიდან პირველ შეტევად ჩაითვლება

თუ მოთამაშე მოედანზე "სამი შეტევის" დასრულებამდე დაბრუნდა -- "უსწორო შეცვლისთვის" დაისჯება

ეს წესი არ ეხება შემთხვევას, როცა "სამედიცინო დახმარების" მოედანზევე აღმოჩენა მეტოქის მოთამაშის მხრივ დარღვევის შედეგია, და ამისთვის დამრღვევს "მზარდი სასჯელი" დაეკისრა

წესი არ მოქმედებს არც მაშინ, როცა მეკარეს ბურთი თავში მოხვდა და შველა მოედანზევე დაჭირდა

5. მეკარე

მეკარეს შეუძლია:

- 5.1 კარის დაცვისას, ზონაში, ბურთს შეეხოს სხეულის ნებისმიერი ნაწილით
- 5.2 ზონაში ბურთი გადაადგილოს ისე, რომ დაარღვიოს "მოედნის მოთამაშისთვის" დაწესებული შეზღუდვა >> 7.2-4, 7.7
ერთი კია, მეკარემ არ უნდა გააჭიანუროს "კარიდან შემოტანა" >> 6.4-5, 12.2, 15.5ბ
- 5.3 უბურთოდ გავიდეს ზონიდან და "სათამაშო არეში" ითამაშოს
თუ ამას იზამს, მეკარეზე გავრცელდება ყველა წესი, რაც ეხება "მოედნის მოთამაშეს" = გამონაკლისი >> 8.5 შენიშვნა
მეკარე ზონიდან გასულად ითვლება, როგორც კი "ზონის საზღვრის" გადაღმა იატაკს შეეხება -- სხეულის ნებისმიერი ნაწილით
- 5.4 ბურთიანად გავიდეს ზონიდან და "სათამაშო არეში" მისით ხელახლა ითამაშოს, თუკი მანამდე ბურთი ვერ მოიხელთა

მეკარეს ეკრძალება:

- 5.5 კარის დაცვისას სახიფათოდ ეთამაშოს მეტოქეს
>> 8.3, 8.5, 8.5 შენიშვნა, 13.1ბ
- 5.6 გავიდეს ზონიდან ბურთით, რომელსაც უკვე ფლობს (აკონტროლებს) ამ დარღვევისთვის ინიშნება:
* თავისუფალი >> 6.1, 13.1ა, 15.7#2* -- თუ მსაჯმა უკვე დაუსტივინა "კარიდან შემოტანის" შესასრულებლად
* სხვაფრივ, "კარიდან შემოტანა" უბრალოდ მეორდება >> 15.7#1* აქვე >> ხეირის წესი 15.7 -- თუ მეკარემ ზონის გარეთ ბურთი დაკარგა მას შემდეგ, რაც მისიანად ზონის საზღვარი გადაკვეთა
- 5.7 შეეხოს უძრავ ან იატაკზე მგორავ ბურთს ზონის გარეთ, თუ თავად ზონაშია >> 6.1, 13.1ა
- 5.8 ზონაში შეიტანოს ბურთი, რომელიც ზონის გარეთ უძრავია ან იატაკზე მიგორავს >> 6.1, 13.1ა
- 5.9 "სათამაშო არიდან" ბურთიანად დაბრუნდეს ზონაში >> 6.1, 13.1ა
- 5.10 ტერფით ან ფეხის "მუხლს ქვემო ნაწილით" შეეხოს ბურთს, რომელიც ზონიდან "სათამაშო არისკენ" მიდის >> 13.1ა
- 5.11 გადაკვეთოს 4-მეტრა შტრიხი ან მისი წარმოსახვითი გაგრძელება მანამ, სანამ ბურთი 7-მეტრიანის შემსრულებელი მეტოქის მტევანს არ მოწყდება >> 14.9
შენიშვნა: თუ იატაკს ცალი ტერფით ეხება 4-მეტრა შტრიხზე ან მის უკან, მეკარეს შეუძლია ეს შტრიხი ჰაერში გადაკვეთოს მეორე ტერფით ან სხეულის ნებისმიერი სხვა ნაწილით

6. ზონა

- 6.1 ზონაში შესვლა შეუძლია მხოლოდ მეკარეს = გამონაკლისი >> 6.3 "მოედნის მოთამაშე" ზონაში შესულად ითვლება, თუ მას სხეულის ნებისმიერი ნაწილით ეხება. "ზონის საზღვარი" ზონას ეკუთვნის
- 6.2 თუ "მოედნის მოთამაშე" ზონაში შევიდა, დაინიშნება:
- ა) კარიდან შემოტანა -- თუ შემტვეი ბურთიანდ შევიდა ზონაში, ან იქვე შევიდა უბურთოდ, ოღონდაც მისმა გუნდმა ამით იხეირა >> 12.1
  - ბ) თავისუფალი -- თუ დამცველი შევიდა თავის ზონაში და ამით იხეირა, მაგრამ მეტოქეს საგოლე შანსი არ გაბათილებია >> 13.1ბ, 8.7გ
  - გ) 7-მეტრიანი -- თუ დამცველი შევიდა თავის ზონაში და ამით მეტოქეს ნალდი საგოლე შანსი გაუბათილა >> 14.1ა
- შენიშვნა: ამ წესში "ზონაში შესვლად" ითვლება ზონაზე ცხადად დაბიჯება და არა -- უბრალოდ მისი საზღვრის შეხება
- 6.3 მოთამაშე ზონაში შესვლისთვის არ ისჯება, თუ ეს გააკეთა:
- ა) ბურთით თამაშის შემდეგ და ამით მეტოქეს ხელი არ შეშლია
  - ბ) უბურთოდ და ამით ვერაფერი იხეირა -- წესი ეხება როგორც შემტვეს, ასევე დამცველს
- 6.4 ბურთი თამაშ-გარეა -- თუ მას ზონაში მეკარე დაეუფლა >> 12.1 ამ დროს თამაში უნდა განახლდეს "კარიდან შემოტანით" >> 12.2
- 6.5 ბურთი თამაშშია -- თუ ზონაში იატაკზე მიგორავს ამ დროს ბურთი დამცველ გუნდს ეკუთვნის და მისი შეხება შეუძლია მხოლოდ მეკარეს
- თუ ასეთი ბურთი მეკარემ (ხელით) აიღო, ბურთი თამაშ-გარეთ ითვლება, და თამაში 6.4 და 12.1-2 თანახმად უნდა განახლდეს = გამონაკლისი >> 6.7ბ
- თუ ზონაში მგორავ ბურთს მეკარის გუნდელი შეეხო, ინიშნება თავისუფალი >> 13.1ა
- = გამონაკლისი >> 14.1ა და განმარტება ნგ
- ხოლო თუ ასეთ ბურთს მეტოქე შეეხო, ინიშნება "კარიდან შემოტანა" >> 12.1(III)

* ბურთი თამაშ-გარეა -- თუ ზონაში, იატაკზე, უძრავად დევს
>> 12.1(II)

ამ დროს ბურთი დამცველ გუნდს ეკუთვნის და მისი შეხება შეუძლია მხოლოდ მეკარეს

თამაშის განახლება მეკარეს მართებს "კარიდან შემოტანით"
>> 6.4 და 12.2 = გამონაკლისი >> 6.7ბ

"კარიდან შემოტანა" ძალაშია, გინდაც ბურთს ნებისმიერი გუნდის სხვა მოთამაშე შეეხოს >> 12.1#2, 13.3

ზონაზე ნება-დართულია ბურთის ჰაერში შეხება, თუ ამით 7.1 და 7.8 არ ირღვევა

6.6 თამაში "კარიდან შემოტანით" (6.4-5) უნდა გაგრძელდეს, თუ ბურთს დამცველი შეეხო, და ბურთი მეკარემ დაიჭირა ან ზონაში გაჩერდა

6.7 თუ მოთამაშემ ბურთი თავის ზონაში გაგზავნა:

ა) ითვლება გოლი -- თუ ბურთი კარში გავიდა

ბ) ინიშნება თავისუფალი -- თუ ბურთი იქ გაჩერდა, ან ბურთს მეკარე შეეხო, მაგრამ კარში არ გასულა >> 13.1ა-ბ

გ) გვერდიდან შემოტანა -- თუ ბურთი გადაცდა "პირით ხაზს"
>> 11.1

დ) თამაში არ ჩერდება | გრძელდება -- თუ ბურთმა გადაკვეთა ზონა და "სათამაშო არეში" დაბრუნდა ისე, რომ მას მეკარე არ შეეხება

6.8 ზონიდან "სათამაშო არეში" დაბრუნებული ბურთი თამაშშია

6.8' დაშავებული მეკარე

თუ მეკარეს თამაშის დროს ბურთი ისე მოხვდა, რომ მწყობრიდან გამოიყვანა -- მაგალითად, დაარეტიანა -- მსაჯებმა მეკარის უსაფრთხოება უნდა დაიდგინონ პირველ საქმედ და ასე მოიქცნენ:

ა) თუ ბურთი გვერდით ან პირით ხაზს გადაცდა, ან ზონაში იატაკზე დევს, ანაც იქვე მიგორავს -- თამაში მყის უნდა შეჩერდეს და განახლდეს გვერდიდან ან კარიდან შემოტანით

ბ) თუ მსაჯებმა თამაში შეაჩერეს წინა, ა) მუხლში აღწერილ ვითარებამდე -- თამაში უნდა განახლდეს წესებით დადგენილი ტყორცნით (შემოტანით)

გ) თუ ბურთი ზონაზე, ოღონდაც ჰაერშია -- მსაჯებმა ორიოდ წამით უნდა მოიცადონ, რათა ბურთს რომელიმე გუნდი დაეუფლოს, მერე კი თამაში შეაჩერონ და იგი თავისუფალით განახლებიონ გუნდს, რომელიც ბურთს დაეუფლა

დ) მსაჯმა მაშინ დაუსტვინა, როცა ბურთი კერაც ჰაერში იყო -- თამაში თავისუფალით უნდა განაახლოს გუნდმა, რომელიც ბურთს ბოლო ფლოზდა

ე) ბურთი უმწეო მეკარიდან ასხლტა და შემტვეს მიუვიდა -- თამაში მყის უნდა შეჩერდეს და განახლდეს თავისუფალით, რომელსაც შემტვენი გუნდი შეასრულებს

შენიშვნა: ამ ვითარებაში 7-მეტრიანის დანიშვნა შეუძლებელია, რადგან მსაჯებმა თამაში განგებ, მეკარის დასაცავად შეაჩერეს და ამდენად, მათი სასტვენის ვერა-ნაირად ვერ ჩაითვლება უმართე-ბულოდ >> 14.1ბ

7. ბურთაობა, პასიურობა

ბურთაობა

მოთამაშეს შეუძლია:

- 7.1 (გაშლილი ან მომუჭული) ხელის მტვენით, მკლავით, თავით, ტანით, ბარძაყით და მუხლით
ტყორცნოს, დაიჭიროს, მოიგერიოს ბურთი; ჰკრას, დაარტყას ბურთს
- 7.2 ეკავოს ბურთი მაქსიმუმ 3 წამით -- გინდაც ბურთი იატაკზე იდოს >> 13.1ა
- 7.3 ბურთიანად გადადგას მაქსიმუმ 3 ნაბიჯი >> 13.1ა
  - * ნაბიჯად ითვლება:
    - ა) იატაკზე ორივე ტერფით დგომისას -- ცალის აწევა და ხელახლა დადგმა, ან ცალი ტერფის გადაადგილება
    - ბ) იატაკზე ცალი ტერფით დგომისას -- ბურთის დაჭერა და (ამის) შემდეგ -- იატაკის შეხება მეორე ტერფით
    - გ) ნახტომის შემდეგ -- იატაკის მხოლოდ ცალი ტერფით "ნულოვანი" შეხება და შემდეგ -- იმავე ტერფიდან ახტობა, ან იატაკის შეხება მეორე ტერფით
    - დ) ნახტომის შემდეგ -- იატაკის ორივე ტერფით ერთდროულად "ნულოვანი" შეხება და შემდეგ -- ცალის აწევა და ხელახლა დადგმა, ან ცალი ტერფის გადაადგილება

შენიშვნა: წესი არ დარღვეულა, თუ ბურთიანი მოთამაშე იატაკზე წაიქცა, გასრიალდა, წამოდგა და ბურთით ითამაშა. აქ შედის ის შემთხვევაც, როცა მოთამაშემ ბურთზე დაუყვინა, მას დაეუფლა და (ბურთიანად) წამოდგა

7.4 დგომისას ან სირბილში

ა) ბურთი იატაკიდან არეკლოს ერთხელ და იგი ცალი ან ორივე ხელით (მტევნით) დაიჭიროს

ბ) ბურთი ზედიზედ არეკლოს ცალი ხელით -- "ატაროს" -- და შემდეგ ბურთი დაიჭიროს ან (იატაკიდან) აიღოს ცალი ან ორივე ხელით

გ) ბურთი იატაკზე ზედიზედ აგოროს ცალი ხელით და შემდეგ ბურთი დაიჭიროს ან (იატაკიდან) აიღოს ცალი ან ორივე ხელით

* ამ დროს -- ბურთის ცალი ან ორივე ხელით დაჭერის შემდეგ -- მოთამაშემ ბურთით უნდა ითამაშოს 3 წამში, ან არა-უმეტეს 3 ნაბიჯის გადადგმის შემდეგ >> 13.1ა

* არეკვლა ან ტარება დაწყებულიად ითვლება, როცა მოთამაშე ბურთს შეეხო სხეულის ნებისმიერი ნაწილით და იგი იატაკისკენ მიმართა

თუ ბურთი სხვას ან კარს შეეხო --

მოთამაშეს შეუძლია ბურთს წაკრას | ბურთი არეკლოს და იგი ხელახლა დაიჭიროს = გამონაკლისი >> 14.6

7.5 გადაიტანოს ბურთი ხელიდან ხელში

7.6 ბურთით ითამაშოს (იატაკზე) დაჩოქილმა, დამკდარმა და დაწოლილმაც

ანუ ნება-დართულია (მაგალითად, თავისუფალი) ტჰორცნის შესრულება ამ მდგომარეობებიდან -- თუკი დაცულია 15.1 წესი და მოთამაშე (მინიმუმ) ცალი ტერფით მუდმივად ეხება იატაკს

მოთამაშეს ეკრძალება:

7.7 ბურთის დაუფლების შემდეგ -- მას კიდევ (ერთზე მეტად) შეეხოს = გამონაკლისი: დაუფლებიდან მეორედ შეხებამდე ბურთი შეეხო იატაკს, სხვა მოთამაშეს ან კარს >> 13.1ა

"მეორედ შეხება" დარღვევად არ ითვლება, თუ მოთამაშე ბურთის დაჭერას ან მოგერიებას ცდილობდა და იგი პირველივე ჯერზე ვერ მოიხელთა (დაიმორჩილა)

- 7.8 შეეხოს ბურთს ტერფით ან ფეხის "მუხლს ჭვემო ნაწილით"
= გამონაკლისი: ბურთი მოთამაშეს მეტოქემ გაარტყა >> 13.1ა-ბ, 8.7ე
- 7.9 თუ ბურთი მსაჯს მოედანზე შეეხო, თამაში გრძელდება
- 7.10 თუ ბურთიანი მოთამაშე ცალი ან ორივე ტერფით მოედნიდან გავიდა -- გინდაც ამ დროს ბურთი მოედანში დარჩეს (მაგალითად, დამცველის შემოვლისას) -- მეტოქეს ერგება თავისუფალი >> 13.1ა
* თუ მოთამაშე მოედნის გარეთ უბურთოდ დადგა იმ დროს, როცა ბურთს მისი გუნდი ფლობს -- მსაჯებმა უნდა ანიშონ, მოედანში შემოდიო
თუ მოთამაშემ მსაჯს არ დაუჯერა, ან იგივე გუნდი ასე კიდევ მოიქცა -- ყოველგვარი შეხსენების გარეშე, მეტოქეს ერგება თავისუფალი >> 13.1ა
ამ დარღვევას არ მოჰყვება პირადი სასჯელი >> წესები 8 და 16

პასიურობა

- 7.11 როცა გუნდი ბურთს ფლობს, შეტევას და კარში ტყორცნას ცხადად უნდა ცდილობდეს
* დაუშვებელია ცენტრიდან ტყორცნის, თავისუფალის, გვერდიდან შემოტანის, კარიდან შემოტანის რეგულარულად გაჭიანურებას >> განმარტება 4
* ყოველივე ეს "პასიურობად" ითვლება და თუ ბურთის მფლობელი გუნდი არ გააჭტიურდა -- იგი თავისუფალი ტყორცნით დაისჯება >> 13.1ა
მეტოქე ამ თავისუფალს შეასრულებს იმ ადგილიდან, სადაც ბურთი სასჯელის დაკისრებისას იყო
- 7.12 თუ მსაჯებმა გუნდს პასიურობა შეატყვეს, ეს "მე-17 ჟესტით" უნდა ანიშონ
ამით გუნდს ეძლევა შანსი, შეცვალოს შეტევის ყაიდა და ბურთი აღარ ჩამოერთვას
თუ გუნდმა არაფერი შეცვალა და არც კარში ტყორცნა -- თავისუფალით დაისჯება >> განმარტება 4
ზოგ შემთხვევაში -- მაგალითად, მოთამაშე განგებ რომ არ იყენებს ნაღდ საგოლე შანსს -- მის გუნდს ბურთი შეიძლება გაუფრთხილებ-ლიცაც (უნიშნებლად) ჩამოერთვას

8. დარღვევები და უწყესობა

ნება-დართული მოქმედებანი

8.1 მოთამაშეს შეუძლია:

ა) გაშლილი (ხელის) მტევნით სხვა მოთამაშეს გააგდებინოს (ხელში ჭერილი) ბურთი

ბ) მოხრილი მკლავებით მეტოქეს სხეულზე შეეხოს, უმეურვეოს და მიეყვს

გ) ადგილისთვის (პოზიციისთვის) ბრძოლაში ტანით დაბლოკოს მეტოქე

შენიშვნა: დაბლოკვა არის "მეტოქის არ-გაშვება ცარიელ (თავისუფალ) ადგილას"

ბლოკის დაუქნება, შენარჩუნება და მოშლა (მოხსნა) მეტოქის მიმართ პასიურად უნდა გაკეთდეს >> 8.2ბ

დარღვევა, რომელსაც, როგორც წესი, არ მოყვება "პირადი სასჯელი"

გადაწყვეტილების საზომი >> 8.3ა-დ

8.2 მოთამაშეს ეკრძალება:

ა) მეტოქეს (ხელში ჭერილი) ბურთი ძალის-ძალად წაართვას (წაღლიტოს) ან ჩარტყმით გააგდებინოს

ბ) მეტოქე დაბლოკოს მკლავ(ებ)ით, ხელის მტევნით, ფეხებით, ან იგი სხეულის ნებისმიერი ნაწილით გაწიოს ან მოიშოროს -- აქ შედის იდაყვის სახიფათოდ გამოყენებაც, გინდ დგომში და გინდ მოძრაობისას

გ) სხეულზე ან ფორმაზე ჩაკვებით იჭერდეს მეტოქეს -- გინდაც ამას თამაშში არ ეშლებოდეს ხელი

დ) სირბილით ან ახტომით შეეჯახოს მეტოქეს

დარღვევა, რომლისთვისაც უპრიანია "პირადი სასჯელი"

>> 8.3-6 წესები

8.3 დარღვევას, რომელშიც მოქმედების ძირითადი ან გამოკვეთილი სამიზნე მეტოქის სხეულია, "პირადი სასჯელიც" მოყვება --

თავისუფალ ან 7-მეტრიან ტყორცნას დაემატება სათანადო (შესაბამისი) "მზარდი სასჯელი" ამ რიგით:

გაფრთხილება (ყვითელი ბარათი) >> 16.1

2 წუთით გაგდება >> 16.3ბ

ბოლომდე გაგდება (დისკვალიფიკაცია | წითელი ბარათი)
>> 16.6დ

* უფრო მძიმე დარღვევისთვის დაწესებულია სასჯელის კიდევ სამი დონე:

მეისი (უთუმცაო) "2 წუთით გაგდება" >> 8.4

ბოლომდე გაგდება (დისკვალიფიკაცია | წითელი ბარათი) >> 8.5

ბოლომდე გაგდება (წითელი ბარათი) და წერილობითი პატიაკი (ლურჯი ბარათი) >> 8.6

გადაწყვეტილების საზომი

იმის გადასაწყვეტად, თუ რომელი "პირადი სასჯელია" დასაკისრებელი (მისაცემი), ერთობლივადაა გასათვალისწინებელი შემდეგი გარემოებები:

ა) დამრღვევის პოზიცია: წინიდან, გვერდიდან, უკნიდან

ბ) სამიზნე -- სხეულის ნაწილი: ტანი, ბურთიანი ხელი, ფეხები, თავი | ყელი | კისერი

გ) აკრძალული მოქმედების დინამიკა: შეხების (ჯახის) სიმძლავრე, მეტოქის სიჩქარე

დ) ასეთი მოქმედების შედეგი:

* გავლენა წონა-სწორობასა და ბურთის ფლობაზე

* მოძრაობის უნარის შემცირება ან მოშლა

* თამაშის ველარ-გაგრძელება

დარღვევის შეფასებისას უპრიანია სათამაშო ვითარების განხილვაც -- მაგალითად, მოთამაშე ბურთს კარში ტყორცნიდა | გადიოდა ცარიელ ადგილზე | ჩქარა მირბოდა ...

დარღვევა, რომლისთვისაც უპრიანია მყისი "2 წუთით გაგდება"

- 8.4 ზოგ დარღვევას პირდაპირ მოყვება "2 წუთით გაგდება" -- გინდაც მოთამაშე მანამდე არც-კი გაეფრთხილებინათ ასეთ დარღვევებში მოთამაშე უგულვებელ-ყოფს მეტოქის უსაფრთხოებას -- მას სახიფათოდ ეთამაშება >> აგრეთვე 8.5 და 8.6 მაგალითები -- 8.3 წესის "გადაწყვეტილების საზომის" მიხედვით:
- ა) მძლავრი კონტაქტი | მეტოქე ჩქარა მირბოდა
  - ბ) მეტოქის გააკვება დიდი ხნით | მეტოქის წაქცევა
  - გ) კონტაქტი თავის | ყელის | კისრის "არეში"
  - დ) ღონივრად ჩარტყმა ტანში | მტყორცნულ (ბურთიან) ხელში
  - ე) წონა-სწორობის დარღვევის მცდელობა: ამხტარი მეტოქისთვის ფეხში ჩავლება ... >> 8.5ა
  - ვ) მეტოქესთან გამოქანებით | ნახტომით შეჯახება

დარღვევა, რომლისთვისაც უპრიანია "ბოლომდე გაგდება"

- 8.5 მოთამაშემ თუ ისე შეუტია მეტოქეს, რომ ამით მის ჯან-მრთელობას ხიფათი შეუქმნა -- წითლითაა გასაგდები >> 16.6ა
- ხიფათი იზრდება კონტაქტის სიმძლავრის მატებით; და მაშინაც, როცა მეტოქე შემოტევას არ ელის და ამდენად, სრულიად დაუცველია >> 8.5 შენიშვნა
- 8.3 და 8.4 წესების საზომთა გარდა, აქ გასათვალისწინებელია შემდეგი გარემოებებიც:
- ა) წონა-სწორობის დაკარგვა სირბილში | ნახტომში | ტყორცნისას
  - ბ) განსაკუთრებით აგრესიული ზე-მოქმედება მეტოქის სხეულის რომელიმე ნაწილზე -- პირველ ყოვლისა, სახეზე | ყელზე | კისერზე - - და ამ კონტაქტის სიმძლავრე
  - გ) მოთამაშის თავზე-ხელ-ადეზული საჭციელი (დამოკიდებულება) დარღვევის ჩადენისას

შენიშვნა: თუ მოთამაშე ხტება ან მირბის -- მცირე ჯახიც სახიფათოა და შეიძლება მძიმე ტრავმით დასრულდეს, რადგან იგი დაუცველია. ამ შემთხვევაში განაჩენის გამოსატანად მეტოქისთვის შექმნილი ხიფათი უფრო არსებითია, ვიდრე ჯახის სიმძლავრე

* ეს წესი ეხება მეკარის მიერ ზონიდან გამოსვლასაც -- მეტოქისთვის გამიზნული პასის ჩასაჭერლად

ამ დროს მეკარეს მართებს იმის უზრუნველყოფა, რომ მეტოქის ჯანმრთელობას ხიფათი არ შეექმნას

მეკარე წითლითაა გასაგდები, თუ

ა) ბურთს დაეუფლა, მაგრამ ზონიდან გამოსული -- მეტოქესაც შეეჯახა

ბ) ბურთს ვერ მიწვდა და ვერც დაეუფლა, მაგრამ მეტოქეს კი შეეჯახა

თუ მსაჯები დარწმუნებული არიან, რომ მეკარის მიერ წესის დარღვევა რომ არაა, მეტოქე ბურთს მიწვდებოდა -- 7-მეტრიანი უნდა დანიშნონ

ბოლომდე გაგდება განსაკუთრებით თავზე-ხელ-აღებულ ან სახიფათო, წინდაწინ განზრახული ან მავნე მოქმედებისთვის, რასაც თან დაერთვება წერილობითი პატაკი

8.6 თუ მსაჯებმა დარღვევა განსაკუთრებით თავზე-ხელ-აღებულად ან სახიფათოდ, წინდაწინ განზრახულად ან მავნედ მიიჩნიეს (შეაფასეს) -- მათ თამაშის შემდეგ "წერილობითი პატაკით" უნდა მიმართონ ფედერაციას, რათა ამას "სათანადო ზომების" მიღება შეეძლოს

8.5 წესის საზომთა გარდა, აქ გასათვალისწინებელია შემდეგიც:

ა) მოქმედების განსაკუთრებით თავზე-ხელ-აღებულ ან სახიფათო ხასიათი

ბ) წინდაწინ განზრახული ან მავნე მოქმედება, რომელიც არ გამომდინარეობს სათამაშო სიტუაციიდან

შენიშვნა: თუ 8.5 და 8.6 წესები "თამაშის ბოლო ნახევარ წუთში", გოლის არ-გასაშვებად დაირღვა -- მოქმედება "უკიდურესად არასპორტულ საქციელად" უნდა შეფასდეს და დამრღვევს სასჯელი 8.10დ წესის თანახმად დაეკისროს

უწესობა, რომლისთვისაც უპრიანია "პირადი სასჯელი"

>> 8.7-10 წესები: უწესობად მიიჩნევა ნებისმიერი გამოთქმა ან ქმედება (უსიტყვოდ გამოხატვა), რომელიც არ შეეფერება (ეწინააღმდეგება) სპორტულ ადათს

ეს პრინციპი ერთნაირად ეხება მოთამაშესა და გუნდის წარმომადგენელს -- მოედანზეცა და მის გარეთაც

დასჯის მხრივ განირჩევა უწესობის, მეტის-მეტი უწესობისა და უკიდურესი უწესობის 4 დონე:

მზარდად დასასჯელი >> 8.7

"მუისი 2 წუთით" დასასჯელი >> 8.8

ბოლომდე გაგდებით დასასჯელი >> 8.9

ბოლომდე გაგდებითა და წერილობითი პატაკით დასასჯელი >> 8.10

უწესობა, რომლისთვისაც უპრიანია "მზარდი სასჯელი"

8.7 ა) - ვ) მუხლებში ჩამოთვლილი მოქმედებები უწესობის ის შემთხვევებია, რომელთათვისაც უპრიანია "მზარდი სასჯელი" -- გაფრთხილებით დაწყებული >> 16.1ბ

ა) მსაჯის გადაწყვეტილების გაპროტესტება

ისეთი რამის წამოძახება ან სხვაგვარად მოქმედება, რომელთა მიზანიც სასურველი განჩინების მიღწევაა

ბ) მეტოქის ან თანა-გუნდელის დამცირება სიტყვიერად ან ჟესტით მეტოქისთვის ისეთი რამის დაძახება, რამაც შეიძლება მას გულის-უური გაუფანტოს | გონება აუშლავს

გ) 3 მეტრზე არ-დაშორებით ან სხვა ხერხით -- მეტოქისთვის ხელის შეშლა მსაჯის მიერ დანიშნული ტუორცნის დროულად შესრულებაში

დ) სიაფანდობა მსაჯთა გასაბრიყვებლად მეტოქის მოქმედების გამო ან ჯახის გასახვიადებლად -- რათა ამათ გამოაცხადონ ტაიმ-აუტი, ან მეტოქე დაუმსახურებლად დასაჯონ

ე) ტუორცნის ან პასის აქტიურად დაბლოკვა ტერფით ან ფეხის "მუხლს ქვემო ნაწილით" -- ოღონდაც, მოთამაშე არ უნდა დაისაჯოს "ალალად რეფლექსური" მოძრაობისთვის >> 7.8

ვ) ზონაში მრავალჯერ შესვლა ტაქტიკური მოსაზრებებით

უწესობა, რომლისთვისაც უპრიანია მყისი "2 წუთით გაგდება"

8.8 უწესობის ზოგი შემთხვევა უფრო მძიმეა და იმსახურებს მყის (უთუშვად) "2 წუთით გაგდებას" -- იმის და მიუხედავად, მოთამაშე ან წარმომადგენელი მანამდე გააფრთხილეს თუ არა

ამაში შედის:

- ა) ხმა-მაღალი პროტესტი, უდიერი ჟესტები, გამომწვევად ქცევა
- ბ) გუნდს -- მსაჯის გადაწყვეტილებით -- ბურთი ჩამოერთვა, მაგრამ მისმა მოთამაშემ ბურთი უშალ არ დააგდო | დადო იატაკზე ისე, რომ მეტოქეს თამაში შეძლებოდა
- გ) მოთამაშემ მეტოქე არ მიუშვა შეცვლის ზოლში გადასულ ბურთთან

მეტის-მეტი უწესობა, რომლისთვისაც უპრიანია "ბოლომდე გაგდება"

8.9 უწესობის ზოგი შემთხვევა იმდენად მძიმედ ითვლება, რომ "ბოლომდე გაგდებას" იმსახურებს

ამგვარი უსაჩიველობის მაგალითებია:

- ა) მსაჯთა გადაწყვეტილების შემდეგ ბურთის განგებ, ყველას დასანახად მოსროლა | ტყორცნა | დარტყმა
- ბ) მეკარე ყველას დასანახად არც-კი ეცადა 7-მეტრიანის მოგერიებას
- გ) შეჩერებულ თამაშში მეტოქისთვის ბურთის განგებ დამიხნება | მორტყმა

თუ ასეთი ტყორცნა ძალუმად და ძაან ახლოდან შესრულდა, უპრიანი იქნება უსაჩიველობის "განსაკუთრებით თავზე-ხელ-აღებულ მოქმედებად" შეფასება >> 8.6

- დ) 7-მეტრიანის მტყორცნელმა მეკარეს ბურთი თავში გაართქა მაშინ, როცა ამას თავი ბურთისკენ არც-კი გაუმოდრავებია
- ე) თავისუფალის მტყორცნელმა დამცველს ბურთი თავში გაართქა მაშინ, როცა ამას თავი ბურთისკენ არც-კი გაუმოდრავებია
- ვ) დარღვევის შემდეგ სამაგიეროს გადახდა

+ მიწიტების წარუმატებელი მცდელობა

შენიშვნა: 7-მეტრიანისა და თავისუფალის დროს მეკარისა და დამცველის უსაფრთხოებაზე პასუხის-მგებლობა მტყორცნელს ეკისრება

ბოლომდე გაგდება და წერილობითი პატაკი "უკიდურესი უწყსობისთვის"

8.10 თუ მსაჯებმა უსაქციელობა "უკიდურესად" მიიჩნიეს (შეაფასეს) -- მათ თამაშის შემდეგ "წერილობითი პატაკით" უნდა მიმართონ ფედერაციას, რათა ამას "სათანადო ზომების" მიღება შეეძლოს ამგვარი უსაქციელობის მაგალითებისა:

ა) მსაჯის, დროის მსაჯის, მდივნის, დელეგატის, გუნდის წარმომადგენლის, მოთამაშის, მაჟორების შეურაცხყოფა, ან ამათზე მიმართული მუქარა

ქმედება შეიძლება იყოს სიტყვიერიცა და უსიტყვოც -- მაგალითად, სახის გამომეტყველება, ყუსტი, დგომი | პოზა, მიწიტება, სხეულის შეხება (ფიზიკური კონტაქტი)

ბ) (I) წარმომადგენელი თამაშში ჩაერია -- გინდ მოედანზე და გინდაც შეცვლის ზოლიდან

(II) მოთამაშემ "ნაღდი საგოლე შანსი" გააბათილა მოედანზე შეჭრით (უწყსოდ შესვლით) >> 4.6 ან შეცვლის ზოლიდან

გ) თუ "თამაშის ბოლო ნახევარ წუთში" ბურთი თამაშ-გარე იყო, მოთამაშემ ან წარმომადგენელმა კი მეტოქეს არ დაანება ან არ დააცალა ტყორცნის შესრულება -- რათა მეტოქეს კარში ველარ ეტყორცნა | "ნაღდი საგოლე შანსი" მიეღო

ამ დროს არ-დანებებაში იგულისხმება ნებისმიერი "ხელის შეშლა": უმნიშვნელო შეხება; პასის ჩაჭრა; პასის მიმღებზე თამაში; ბურთის დაკავება | არ-მიცემა

ამ მუხლის დამრღვევი -- გინდაც მეკარე -- ისჯება წითელი ბარათით, მაგრამ პატაკი აღარ შედგება, ხოლო მეტოქეს ერგება 7-მეტრიანი

მტყორცნელიდან 3 მეტრზე ახლოს დადგომა მარტო მაშინ ისჯება ბოლომდე გაგდებითა და პატაკით, თუ მეტოქემ ეგრეც ვერ ტყორცნა, ხოლო თუ ტყორცნა მაინც მოხერხდა და "ახლოს მდგარმა" დაბლოკა -- დამრღვევს ჩვეულებრივ დაეკისრება "მზარდი სასჯელი"

დ) თუ "თამაშის ბოლო ნახევარ წუთში" ბურთი თამაშში იყო, მეტოქემ კი -- 8.5 და 8.6 წესებში აღწერილი მოქმედებით -- ბურთის მფლობელ გუნდს არ დაანება კარში ტყორცნა | "ნაღდი საგოლე შანსის" შექმნა

ამ მუხლისა და 8.5 წესის ერთ-ბაშად დამრღვევი ისჯება წითელი ბარათით, მაგრამ პატაკი აღარ შედგება, ხოლო მეტოქეს ერგება 7-მეტრიანი

ამ მუხლისა და 8.6 წესის ერთ-ბაშად დამრღვევი კი ისჯება წითელი ბარათითა და წერილობითი პატაკით, ხოლო მეტოქეს ერგება 7-მეტრიანი

* თუ წინა ორ შემთხვევაში:

შემტევმა მაინც მოახერხა ტყორცნა და გოლიც გაიტანა -- 7-მეტრიანი აღარ ინიშნება

შემტევმა გუნდელს უპასა, ხოლო ამან გოლი ვერ გაიტანა -- ინიშნება 7-მეტრიანი

შემტევმა გუნდელს უპასა, ამან კი გაიტანა გოლი -- 7-მეტრიანი აღარ ინიშნება

8.6, 8.10გ, 8.10დ მუხლებში "თამაშის ბოლო ნახევარ წუთში" იგულისხმება ძირითადი დროის მეორე ნახევრის და ორივე -- პირველი და მეორე -- ოვერ-ტაიმის მეორე ნახევრების "დასკვნითი 30 წამი" (60' 70' 80' წუთები)

თუ თამაშში ჩაერია "ზედმეტი მოთამაშე" ან წარმომადგენელი >> 8.5, 8.6, 8.9, 8.10 -- მსაჯები ასე უნდა მოიქცნენ:

ა) ნაღდ საგოლე შანსზე, ეს ზედმეტი შეცვლაში არ მონაწილეობდა -- 7-მეტრიანი, ბოლომდე გაგდება, წერილობითი პატაკი

ბ) უსწორო შეცვლა | დროის მსაჯის ან დელეგატის სასტვენნი ნაღდ საგოლე შანსზე -- 7-მეტრიანი, 2 წუთით გაგდება

გ) ნაღდ საგოლე შანსზე წარმომადგენელი შევიდა მოედანზე -- 7-მეტრიანი, ბოლომდე გაგდება, წერილობითი პატაკი

დ) წინა მუხლივით, ოღონდაც "ნაღდი საგოლე შანსის" გარეშე -- თავისუფალი, მხარდი სასჯელი

9. გოლი

9.1 გოლი გატანილად ითვლება, თუ მთელმა ბურთმა სრულად გადაკვეთა კარის ხაზი >> ნახაზი 4 და მტყორცნელს, ამის გუნდულებსა და წარმომადგენლებს ტყორცნამდე და ტყორცნის დროს წესები არ დაურღვევიათ

* გოლის გატანას "პირით ხახუე მყოფი მსაჯი" ორი მოკლე დასტკენითა და "მე-12 უესტი" ადასტურებს

გოლი ითვლება, თუ დამცველმა წესი დაარღვია, მაგრამ ბურთი კარში მაინც გავიდა

გოლი არ ითვლება, თუ თამაში მსაჯმა, დროის მსაჯმა ან დელეგატმა შეაჩერა მანამ, სანამ ბურთი სრულად გადაკვეთდა კარის ხაზს

გოლი მეტოქე გუნდს ეთვლება, თუ მოთამაშემ ბურთი თავის კარში გაიტანა = გამონაკლისი: მეკარე ასრულებდა "კარიდან შემოტანას" >> 12.2#2

შენიშვნა: გოლი უნდა ჩაითვალოს, თუ ბურთის კარში გასვლას გარეშე პირმა ან საგანმა (მაგალითად, მაჟურბელმა) შეუშალა ხელი, და მსაჯების ახრით, უამისოდ ეს მოხდებოდ

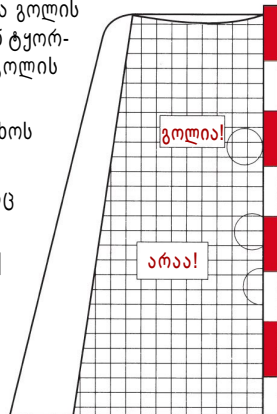
9.2 ჩათვლილი გოლი ვერ გაუქმდება, თუ მსაჯმა უკვე დაუსტკინა "ცენტრიდან ტყორცნის" შესასრულებლად = გამონაკლისი >> 2.9 შენიშვნა

თუ ტაიმის ბოლოს მაუწყებელი სირენა გოლის გატანის-თანავე გაისმა და "ცენტრიდან ტყორცნა" ველარ მოესწრება -- მსაჯებმა გოლის ჩათვლა მკაფიოდ უნდა აღნიშნონ

შენიშვნა: გოლი ტაბლოზე უნდა აისახოს მსაჯთა მიერ მისი ჩათვლის-თანავე

9.3 გამარჯვებულია ის გუნდი, რომელმაც მეტოქეზე მეტი გოლი გაიტანა

თუ გოლი ორივე გუნდმა ტოლად | თანაბრად (ან საერთოდ ვერ) გაიტანა -- მაშინ ფრეა >> 2.2

ნახაზი 4. გოლი >>

10. ცენტრიდან ტყორცნა

- 10.1 თამაშის დაწყებისას "ცენტრიდან ტყორცნას" ასრულებს გუნდი, რომელმაც წილის-ყრა მოიგო და ბურთი აირჩია
წილის-ყრის წამგებს ამ დროს შეუძლია მოედნის მხარის არჩევა, და პირიქით -- თუ წილის-ყრის მომგებმა მოედნის მხარე აირჩია, თამაშს მეტოქე დაიწყებს "ცენტრიდან ტყორცნით"
მეორე ტაიმისთვის გუნდები ერთმანეთს მოედნის მხარეებს გაუცვლიან
მეორე ტაიმს "ცენტრიდან ტყორცნით" იწყებს ის გუნდი, რომელსაც ეს თამაშის დაწყებისას არ უჭნია
ყოველი ოვერ-ტაიმის წინ ეწყობა ხელ-ახალი წილის-ყრა და ამ წესში, ზემოთ მოტანილი დებულებებიც ძალაში რჩება
- 10.2 გოლის შემდეგ თამაშს "ცენტრიდან ტყორცნით" აახლებს გოლის გამშვები გუნდი = გამონაკლისი >> 9.2#2
- 10.3 "ცენტრიდან ტყორცნა" მოედნის ცენტრიდან, ნებისმიერ მხარეს (მიმართულებით) სრულდება -- ნება-დართულია ცენტრიდან განხე, მეტრ-ნახევრით (1.5მ) გასვლა
ტყორცნას წინ უსწრებს სასტკენი; ტყორცნა აქედან 3 წამში უნდა შესრულდეს >> 13.1ა, 15.7
მტყორცნელს ცალი ტერფი ცენტრის ხაზზე უნდა ედგას, მეორე კი - ამავე ხაზზე ან მასზე უკან >> 15.6, და ამ ადგილას დარჩეს, სანამ ბურთი ხელის მტევანს არ მოწყდება >> 13.1ა, 15.7, განმარტება 5
მტყორცნელის გუნდულგბმა ცენტრის ხაზი სასტკენამდე არ უნდა გადაკვეთონ >> 15.6
- 10.4 ტაიმის დაწყებისას (ოვერ-ტაიმებიანად) -- ცენტრიდან ტყორცნამდე -- ყველა მოთამაშე მოედნის თავის ნახევარზე უნდა იყოს
= გამონაკლისი: გოლის შემდეგ -- "ცენტრიდან მტყორცნელის" მეტოქეები შეიძლება იყვნენ ორივე ნახევარზე
* ნებისმიერ შემთხვევაში -- მეტოქეები მინიმუმ 3 მეტრით უნდა მოშორდნენ (გაერიდონ) "ცენტრიდან მტყორცნელს"
>> 15.4, 15.9, 8.7გ

11. გვერდიდან შემოტანა

- 11.1 "გვერდიდან შემოტანა" ინიშნება, თუ
- * ბურთმა სრულად გადაკვეთა გვერდითი ხაზი
  - * სანამ ბურთი პირით ხაზს გადაკვეთდა, მას ბოლო დამცველი გუნდის "მოედნის მოთამაშე" შეეხო
  - * ბურთი მოხვდა ჭერს ან მოედნის თავზე აღმართულ ხიმიჩებს
- 11.2 გვერდიდან შემოტანას უსასტვენოდ = გამონაკლისი >> 15.5ბ
ასრულებს მეტოქე იმ გუნდისა, რომლის მოთამაშეც ბურთს ბოლო შეეხო ხაზის გადაკვეთამდე (ან ჭერის | ხიმიჩის შეხებამდე)
- 11.3 გვერდიდან შემოტანა სრულდება
- * ბურთის მიერ გვერდითი ხაზის გადაკვეთის ადგილიდან
  - * თუ ბურთმა პირითი ხაზი გადაკვეთა -- ამ ხაზისა და გვერდითი ხაზის შეერთების წერტილიდან (მოედნის კუთხიდან)
  - * თუ ბურთი ჭერს ან ხიმიჩებს მოხვდა -- შეხების ადგილთან უახლოესი წერტილიდან, ოღონდაც უახლოეს გვერდით ხაზზე
- 11.4 მტყორცნელს ცალი ტერფი გვერდით ხაზზე უნდა ედგას >> 15.6
და ამ ადგილას დარჩეს, სანამ ბურთი ხელის მტევანს არ მოწყდება >> 15.7#2-3, 13.1ა
- მეორე ტერფის დადგმა შეუზღუდავია
- 11.5 ტყორცნის შესრულებისას მეტოქეები მინიმუმ 3 მეტრით უნდა მოშორდნენ მტყორცნელს >> 15.4, 15.9, 8.7გ
- = გამონაკლისი: დამცველი თავისი ზონის საზღვართან დგას (კუთხისკენ)

12. კარიდან შემოტანა

- 12.1 "კარიდან შემოტანა" ინიშნება, თუ
- (I) მეტოქე გუნდის მოთამაშე -- 6.2ა წესის დარღვევით -- ზონაში შე(მო)ვიდა
  - (II) მეკარე ბურთს ზონაში დაუფლდა, ან ბურთი იჭვე, იატაკზე, უძრავად დევს >> 6.4-5
  - (III) მეტოქე გუნდის მოთამაშე შეეხო ზონაში, იატაკზე მგორავ ბურთს >> 6.5#5
  - (IV) სანამ ბურთი პირით ხაზს გადაკვეთდა, მას ბოლო შეეხო მეკარე, ან მეტოქე გუნდის მოთამაშე
- * ყველა ამ შემთხვევაში ბურთი თამაშ-გარეთ (თამაშიდან გასულად) ითვლება, რის გამოც თამაში მაინც "კარიდან შემოტანით" უნდა განახლდეს -- გინდაც მისი დანიშნვიდან შესრულებამდე (რაიმე) წესი დაირღვეს >> 13.3
- 12.2 "კარიდან შემოტანას" უსასტვენოდ = გამონაკლისი >> 15.5ბ ასრულებს მეკარე -- ბურთს ზონიდან ტყორცნის "ზონის საზღვრის" გადაღმა
- "კარიდან შემოტანა" შესრულებულად ითვლება, თუ მეკარის მიერ ნატყორცნმა ბურთმა სრულად გადაკვეთა ზონის საზღვარი
- მეტოქე გუნდის მოთამაშეებს შეუძლიათ დადგნენ ზედ "ზონის საზღვრის" გადაღმა, მაგრამ მათ ბურთის შეხება მანამ ეკრძალებათ, სანამ ბურთი საზღვარს სრულად არ გადაკვეთს >> 15.4, 15.9, 8.7გ

13. თავისუფალი ტყორცნა

რისთვის ინიშნება თავისუფალი

- 13.1 ჩვეულებრივ, მსაჯები თამაშს აჩერებენ და მეტოქეს აკისრებენ მის განახლებას თავისუფალი ტყორცნით, თუ
- ა) (ბურთის მფლობელმა) გუნდმა წესი ისე დაარღვია, რომ ბურთი უნდა ჩამოერთვას >> 4.2-3, 4.5-6, 5.6-10, 6.5, 6.7ბ, 7.2-4, 7.7-8, 7.10, 7.11-12, 8.2, 10.3, 11.4, 13.7, 14.4-7, 15.7 და 15.8
- ბ) მეტოქემ წესი დაარღვია და ამით გუნდმა ბურთი დაკარგა >> 4.2-3, 4.5-6, 5.5, 6.2ბ, 6.7ბ, 7.8, 8.2
- 13.2 მსაჯები თამაშის გაგრძელებას უნდა ეცადონ -- თავისუფალის დანიშვნით თამაში ნაადრევად არ შეაჩერონ, ანუ
- 13.1ა წესის მიუხედავად, მსაჯებმა აღარ უნდა დანიშნონ თავისუფალი, თუ შემტევმა წესი (კი) დაარღვია, მაგრამ დამცველი გუნდი ბურთს უმალ დაეუფლა
- 13.1ბ წესის მიუხედავად, მსაჯები თამაშში არ უნდა ჩაერიონ მანამ, სანამ ცხადი არ შეიქნება, რომ დამცველის მიერ წესის დარღვევის გამო შემტევმა ბურთი დაკარგა, ან შეტევას ველარ აგრძელებს
- თუ დასაკისრებელია პირადი სასჯელი, მსაჯებს შეუძლიათ თამაშის უმალ შეჩერება -- ოღონდაც, ამით დამრღვევის მეტოქე გუნდმა არ უნდა იზარალოს
- თუ შეჩერება დამრღვევს აწყობს, სასჯელის "მიცემა" უნდა გადაიდოს ეპიზოდის დასრულებამდე
- 13.2 წესი არ ეხება 4.2-3 და 4.5-6 წესთა დარღვევას: ამ დროს თამაში უმალ უნდა შეჩერდეს -- ჩვეულებრივ, დროის მსაჯის ჩარევით
- 13.3 თუ 13.1ა-ბ წესთა თანახმად, დარღვევის გამო დასანიშნია თავისუფალი, მაგრამ ეს დარღვევა "ბურთის თამაშ-გარეთ" უოფნისას (შეჩერებულ თამაშში) მოხდა -- თამაში უნდა განახლდეს ტყორცნით, რომელიც მიმდინარე შეჩერებას (პაუზას) შეეფერება
- 13.4 13.1ა-ბ წესებში ჩამოთვლილ შემთხვევათა გარდა, თამაში თავისუფალით უნდა განახლდეს მაშინაც, როცა წესის დაურღვევლად შეჩერდა

ამ დროს, თუ შეჩერებისას ბურთს:

ა) რომელიმე გუნდი ფლობდა -- თავისუფალსაც ის შეასრულებს

ბ) არავინ ფლობდა (ბურთი არავისიც არ იყო) -- თავისუფალი ერგება იმ გუნდს, რომელიც ბურთს ბოლო (წინა კერზე) ფლობდა

13.5 თუ მსაჯმა დაუსტვინა და თავისუფალით დასაჯა ბურთის მფლობელი გუნდი -- მოთამაშემ, ვინც ამ დროს ბურთს ფლობს, უმაღლესი უნდა დააგდოს ან დადოს ბურთი იატაკზე, რომ მეტოქეს თამაში შეეძლოს >> 8.8ბ

როგორ სრულდება თავისუფალი

13.6 ჩვეულებრივ, თავისუფალი ტყორცნა უსასტვენოდ = გამონაკლისი >> 15.5ბ სრულდება დარღვევის ადგილიდან

= გამონაკლისები: 13.4ა-ბ წესებში აღწერილ შემთხვევებში, თავისუფალი სრულდება სასტვენის შემდეგ -- ჩვეულებრივ, იმ ადგილიდან, სადაც ბურთი თამაშის შეჩერებისას იყო

* თუ მსაჯმა ან დელეგატმა თამაში დამცველი გუნდის მოთამაშის ან წარმომადგენლის მიერ ჩადენილი დარღვევის გამო შეაჩერა,

ამას მოყვა სიტყვიერი გაფრთხილება ან პირადი სასჯელი,

და ის ადგილი, სადაც ბურთი თამაშის შეჩერებისას იყო, დარღვევის ადგილზე უმჯობესია -- თავისუფალი ამ, "შეჩერებისას ადგილიდან" უნდა შესრულდეს

* წინა გამონაკლისი ეხება იმ შემთხვევასაც, როცა "დროის მსაჯმა" თამაში 4.2-3 და 4.5-6 წესთა დარღვევის გამო შეაჩერა

* 7.11 წესის თანახმად, პასიურობის გამო დანიშნული თავისუფალი სრულდება იმ ადგილიდან, სადაც ბურთი თამაშის შეჩერებისას (სასტვენის დროს) იყო

* ზემოთ მოტანილ, ზოგად დებულებათა მიუხედავად, თავისუფალი არასოდეს არ სრულდება:

მტყორცნელი გუნდის ზონიდან და არც

მეტოქის 9-მეტრა რკალის შიგნიდან

* თუ, წესთა თანახმად, თავისუფალი ამ არეულობიდანაა შესასრულებელი -- ტყორცნის ადგილი "აღკვეთილი არის" გარეთ, უახლოეს წერტილზეა გამოსატანი

შენიშვნა: თუ წესით დადგენილი "ტყორცნის ადგილი" დამცველი გუნდის 9-მეტრა რკალზეა, თავისუფალი ზედ ამ წერტილიდან უნდა შესრულდეს. ერთი კია, რაც უფრო შორდება ეს ადგილი რკალს, მით მეტი ცდომილებაა ნება-დართული. ჰოდა, თუ გუნდი თავისი ზონის ზედ საზღვრის გარედან ტყორცნის, სხვაობად 3 მეტრიც დასაშვებია წინა აზხაცში ახსნილი სხვაობა არ ვრცელდება 13.5 წესის დარღვევაზე, თუკი სასჯელი 8.8ზ წესით გაიცა. ამ დროს თავისუფალი ზუსტად იმ ადგილიდან უნდა შესრულდეს, სადაც დარღვევა მოხდა

13.7 თავისუფალი ტყორცნის შემსრულებელი გუნდის მოთამაშეები ტყორცნამდე არ უნდა შეეხონ მეტოქის 9-მეტრა რკალს, და არც ეს ხაზი გადაკვეთონ

+ საგანგებო შეზღუდვა >> 2.5

თუ მტყორცნელი გუნდის მოთამაშეები თავისუფალის შესრულებამდე მეტოქის 9-მეტრა რკალსა და ზონის საზღვარს შორის განლაგდნენ, და ეს თამაშზე ზე-მოქმედებს -- მსაჯმა მათ განლაგება უნდა შეუსწოროს >> 15.3, 15.6

ამ დროს თავისუფალი სასტკენის შემდეგლა სრულდება >> 15.5ზ

* იგივე პროცედურა გამოიყენება, თუ მტყორცნელი გუნდის მოთამაშეები თავისუფალის შესრულებამდე -- ვიდრე ბურთი მტყორცნელის ხელის მტევანს მოწყდებოდა -- აღკვეთილ არეში შევიდნენ, და ტყორცნას წინ არ უსწრებდა სასტკენი >> 15.7#2

* თუ თავისუფალის შესრულების ნება გუნდს სასტკენით დაერთო და მისი მოთამაშეები 9-მეტრა რკალს შეეხნენ,

ან იგივე ხაზი გადაკვეთეს ტყორცნამდე -- ანუ ვიდრე ბურთი მტყორცნელის ხელის მტევანს მოწყდებოდა --

დამცველ გუნდს იქეთ ერგება თავისუფალი >> 15.7#8, 13.1ა

13.8 თავისუფალის შესრულებისას მეტოქე მტყორცნელს მინიმუმ 3 მეტრით უნდა მოშორდეს

= გამონაკლისი: როცა ტყორცნა ზედ 9-მეტრა რკალიდან სრულდება, ხოლო დამცველი თავისი ზონის საზღვართან დგას

თავისუფალის შესრულებისთვის ხელის შეშლა 15.9 და 8.7გ წესთა მიხედვით ისჯება

14. 7-მეტრიანი ტყორცნა

რისთვის ინიშნება 7-მეტრიანი

- 14.1 გუნდს 7-მეტრიანი ტყორცნა ეძლევა (ერგება), თუ
- ა) მეტოქე გუნდის მოთამაშემ ან წარმომადგენელმა, მოედნის ნებისმიერ მონაკვეთში, წესის დარღვევით გაუბათილა "ნაღდი საგოლე შანსი"
  - ბ) "ნაღდ საგოლე შანსზე" მსაჯმა უსწოროდ | უმართებულოდ დაუსტიგინა
  - გ) "ნაღდი საგოლე შანსი" გარეშე (თამაშში არ-მონაწილე) პირმა გაუბათილა -- მაგალითად, მაცურებელი შევიდა მოედანში ან მოთამაშე დასტვენით გააბრიყვა = გამონაკლისი >> 9.1 შენიშვნა
- ეს წესი გამოიყენება საგანგებო ვითარებაშიც (ფორს მაჟორში) -- მაგალითად, "ნაღდ საგოლე შანსზე" დენის უეცარი გამორთვისას "ნაღდი საგოლე შანსის" განსაზღვრება >> განმარტება 6
- 14.2 თუ 14.1ა წესის პირობებში შემტევმა მოთამაშემ მაინც შეინარჩუნა ბურთი და წონა-სწორობა -- 7-მეტრიანი ტყორცნა აღარ დაინიშნება, გინდაც "ნაღდი საგოლე შანსი" გამოუყენებელი დარჩეს
- როცაკი 7-მეტრიანის დანიშვნაა შესაძლებელი, მსაჯებმა თამაშში ჩარევისგან თავი უნდა შეიკავონ მანამ, სანამ არ დარწმუნდებიან, რომ ასეთი განაჩენი მართლაც გამართლებული და აუცილებელია
- თუ შემტევმა გოლი მაინც -- დამცველის მიერ წესის დარღვევის მიუხედავად -- გაიტანა, ცხადია, რომ 7-მეტრიანი აღარ უნდა დაინიშნოს
- პირიქით: თუ ცხადია, რომ შემტევმა დარღვევის გამო დაკარგა ბურთი ან წონა-სწორობა, და ამით "ნაღდი შანსიც" გაბათილდა -- 7-მეტრიანი დასანიშნია
- 14.3 7-მეტრიანის დანიშვნისას მსაჯებს შეუძლიათ ტაიმ-აუტის გამოცხადება -- ოღონდაც მხოლოდ მაშინ, როცა საათი მეკარის ან მტყორცნელის შესაცვლელად უნდა გაჩერდეს
- * ტაიმ-აუტის გამოცხადების პირობები >> განმარტება 2

როგორ სრულდება 7-მეტრიანი

- 14.4 7-მეტრიანი სრულდება კარში ტყორცნით, მსაჯის სასტვენიდან 3 წამში >> 15.7, 13.1ა
- 14.5 7-მეტრიანის მტყორცნელი უნდა დადგეს 7-მეტრა ხაზის უკან, მისგან მაქსიმუმ 1 მეტრზე >> 15.1, 15.6
მსაჯის სასტვენის შემდეგ მტყორცნელი არ უნდა შეეხოს 7-მეტრა ხაზს -- და მანვე არ უნდა გადაკვეთოს ეს ხაზი -- სანამ ბურთი მისი ხელის მტევანს არ მოწყდება >> 15.7, 13.1ა
- 14.6 7-მეტრიანის შესრულების შემდეგ -- მტყორცნელმა და მისმა გუნდულებმა ბურთით არ უნდა ითამაშონ მანამ, სანამ ბურთი არ შეეხება მეტოქეს ან კარს >> 15.7, 13.1ა
- 14.7 7-მეტრიანის შესრულებისას -- მტყორცნელის გუნდულები 9-მეტრა რკალს გარეთ უნდა განლაგდნენ, და იქვე დარჩნენ, სანამ ბურთი მტყორცნელის ხელის მტევანს არ მოწყდება >> 15.3, 15.6
თუ მათ ეს წესი დაარღვიეს, მეტოქე გუნდს იქეთ ერგება თავისუფალი >> 15.7, 13.1ა
- 14.8 7-მეტრიანის შესრულებისას -- მეტოქე გუნდის მოთამაშეები 9-მეტრა რკალს გარეთ უნდა განლაგდნენ, და 7-მეტრა ხაზიდან მინიმუმ 3 მეტრზე დარჩნენ, სანამ ბურთი მტყორცნელის ხელის მტევანს არ მოწყდება
* ამ წესის დარღვევისთვის 7-მეტრიანი გამეორდება | ხელახლა შესრულდება -- თუკი პირველი ტყორცნით გოლი არ გასულა, მაგრამ პირადი სასჯელი არავის არ დაეკისრება
- 14.9 7-მეტრიანი ხელახლა უნდა შესრულდეს, თუ მეკარემ მზღუდავი, 4-მეტრა შტრიხი >> 1.7, 5.11 მანამ გადაკვეთა, სანამ ბურთი მტყორცნელის ხელის მტევანს მოწყდებოდა, და გოლი არ გასულა ერთი კია, მეკარეს ამისთვის პირადი სასჯელი არ დაეკისრება
- 14.10 თუ მტყორცნელი მზადაა -- წესით განსაზღვრულ ადგილზე დგას და ბურთიც უჭირავს -- მეკარის შეცვლა აღარ შეიძლება
ამ დროს შეცვლის მცდელობაც კი უწესობად ჩაითვლება
>> 8.7გ, 16.1ბ და 16.3დ

15. ტყორცნათა შესრულება

ზოგადი მითითებანი ტყორცნების -- ცენტრიდან ტყორცნის, გვერდიდან და კარიდან შემოტანის, თავისუფალისა და 7-მეტრიანის -- შესასრულებლად

მტყორცნელი

- 15.1 მტყორცნელი ტყორცნის შესრულებამდე სათანადო წესში მითითებულ ადგილზე უნდა დადგეს და ბურთი (ხელში) ეჭიროს >> 15.6

ტყორცნის (შესრულების) დროს = გამონაკლისია კარიდან შემოტანა -- სანამ ბურთი ხელის მტევანს არ მოწყდება -- მტყორცნელი იატაკს მუდმივად უნდა ეხებოდეს (მინიმუმ) ცალი ტერფით, მაგრამ შეუძლია მრავალ-ჯერ აწიოს და დადგას მეორე >> 7.6

მტყორცნელი ამ ადგილზე უნდა დარჩეს "ტყორცნის შესრულების" ბოლომდე >> 15.7

- 15.2 ტყორცნა "შესრულებულია", თუ ბურთი მტყორცნელის ხელის მტევანს მოწყდა = გამონაკლისი >> 12.2 (კარიდან შემოტანა)

მტყორცნელი ბურთს (მეორედ) აღარ უნდა შეეხოს მანამ, სანამ ბურთი სხვა მოთამაშეს ან კარს არ შეეხება >> 15.7 და 15.8; დამატებითი შეზღუდვა >> 14.6 (7-მეტრიანი)

გოლის პირდაპირ (უშუალოდ) გატანა შეიძლება ნებისმიერი ტყორცნიდან

= გამონაკლისია "კარიდან შემოტანა" -- ამისი შესრულებისას მეკარე ბურთს თავის კარში რომ შეაგდებს

მტყორცნელის გუნდულები

- 15.3 მტყორცნელის გუნდულებიც სათანადო წესში მითითებულ ადგილზე უნდა დადგნენ >> 15.6

ეს მოთამაშეები ამ ადგილზე უნდა დარჩნენ მანამ, სანამ ბურთი მტყორცნელის ხელის მტევანს არ მოწყდება = გამონაკლისი >> 10.3 (ცენტრიდან ტყორცნა)

ტყორცნის შესრულების დროს გუნდული ბურთს არ უნდა შეეხოს, და მას არც ბურთი გადაეხაროს (ხელიდან ხელში) >> 15.7

მეტოქე გუნდის მოთამაშეები

15.4 მეტოქე გუნდის მოთამაშეებიც სათანადო წესში მითითებულ ადგილზე უნდა დადგნენ და იქ დარჩნენ მანამ, სანამ ბურთი მტყორცნელის ხელის მტევანს არ მოწყდება >> 15.9

თუ ცენტრიდან ტყორცნის, გვერდიდან შემოტანის ან თავისუფალის უცბათ შესრულებისას მეტოქე სათანადო ადგილზე არ იდგა, მაგრამ ამით მტყორცნელის გუნდს არაფერი უზარალია -- მსაჯი არ უნდა ჩაერიოს

წინააღმდეგ შემთხვევაში -- მსაჯმა მეტოქის მოთამაშეებს "განლაგება უნდა შეუსწოროს"

სასტვენო თამაშის გასაახლებლად

15.5 მსაჯმა თამაშის გასაახლებლად უნდა დაუსტვინოს:

ა) უოველ "ცენტრიდან ტყორცნაზე" >> 10.3 და 7-მეტრიანზე >> 14.4

ბ) გვერდიდან ან კარიდან შემოტანაზე, და თავისუფალზე:

- * ტაიმ-აუტის შემდეგ
- * 13.4 წესის თანახმად დანიშნულ თავისუფალზე
- * თუ ტყორცნის შესრულება გაჭიანურდა
- * მოთამაშეებისთვის "განლაგების შესწორების" შემდეგ
- * სიტყვიერი შენიშვნის ან გაფრთხილების შემდეგ

თუ მსაჯს სიცხადისთვის საჭიროდ მიაჩნია -- შეუძლია თამაშის გასაახლებლად სხვა შემთხვევაშიც დაუსტვინოს

ჩვეულებრივ, მსაჯმა თამაშის გასაახლებლად არ უნდა დაუსტვინოს მანამ, სანამ მოთამაშეები 15.1, 15.3 და 15.4 წესების მიხედვით | თანახმად არ დადგებიან = გამონაკლისი >> 13.7 და 15.4#3

თუ მოთამაშეები სათანადო ადგილებზე არ იდგნენ, მაგრამ მსაჯმა მიანიც დაუსტვინა თამაშის გასაახლებლად -- მაშინ ამ მოთამაშეებს თამაშში ჩაბმა | ჩარევა უმალ შეუძლიათ

მტყორცნელმა ბურთი სასტვენიდან 3 წამში უნდა ტყორცნოს

სასჯელები

- 15.6 თუ "ტყორცნის შესრულებამდე" წესი მტყორცნელმა ან მისმა გუნდელ(ებ)მა დაარღვეოს -- უსწორო | არა-სათანადო ადგილზე დადგნენ ან ბურთს უსწოროდ შეეხნენ -- მსაჯმა მათ "განლაგება უნდა შეუსწოროს" >> 13.7
- 15.7 "ტყორცნის შესრულების დროს" თუ რა მოყვება მტყორცნელის ან მისი გუნდელ(ებ)ის მიერ 15.1-3 წესთა დარღვევას -- "პირველ რიგში" დამოკიდებულია იმაზე, შესრულებას წინ უძღოდა თუ არა "სასტკენი თამაშის გასაახლებლად"
- * ჩვეულებრივ, თუ მსაჯს შესრულებამდე არ დაუსტკენია -- მოთამაშეებს "განლაგება უნდა შეუსწოროს", და სასტკენის შემდეგ -- ტყორცნა ხელახლა შეასრულებინოს
- ერთი კია, აქ მოქმედებს 13.2 წესის მსგავსი "ხეირის პრინციპი":
 თუ მტყორცნელის გუნდმა, უსწორო შესრულების შემდეგ, ბურთი უმალ დაკარგა -- ტყორცნა შესრულებულად ითვლება და თამაში გრძელდება
- * ჩვეულებრივ, თუ მსაჯმა შესრულებამდე დაუსტკენა -- წესის დამრღვევიც უნდა დასაჯოს
- მაგალითად, მტყორცნელი შესრულების დროს ახტა; ბურთი 3 წამზე მეტ ხანს ეკავა; სწორი | სათანადო ადგილი დატოვა, ვიდრე ბურთი ხელის მტევანს მოწყდებოდა; ან იგივე ჩაიდინა მისმა გუნდელმა
- ამ დროს პირვანდელი ტყორცნა უქმდება და დარღვევის ადგილზე მეტოქეს ერგება თავისუფალი
 >> 13.1ა = გამონაკლისი >> 2.6
- აქვე მოქმედებს 13.2 წესის მსგავსი "ხეირის პრინციპი":
 თუ მტყორცნელის გუნდმა ბურთი მანამ დაკარგა, სანამ მსაჯი თამაშში ჩარევას | დარღვევაზე რეაგირებას მოასწრებდა -- თამაში გრძელდება
- 15.8 როგორც წესი, დასასჯელია "ტყორცნის შესრულების" მომდევნო -- ოღონდაც მასთან დაკავშირებული -- ნებისმიერი დარღვევაც
- მაგალითად, 15.2#2 წესის დარღვევით -- მტყორცნელი ბურთს (მეორედ) მანამ შეეხო, სანამ ბურთი სხვა მოთამაშეს ან კარს შეეხებოდა. ეს მოქმედება შეიძლება წააგავდეს (ბურთის) ტარებას, ანაც მოთამაშე ბურთს ხელახლა დაეუფლოს ჰაერში, ან იგი იატაკიდან აიღოს

ამ დროს თავისუფალი ერგება მეტოქეს >> 13.1ა,
და 15.7 წესის მსგავსად, ხეირიც მოქმედებს

15.9 მოთამაშე დასასჯელია, თუ მეტოქეს ხელი შეუშალა ტყორცნის შესრულებაში -- მაგალითად, თავიდანვე დადგა უსწორო | არა-სათანადო ადგილზე, ან იქ მერე გადავიდა = გამონაკლისი >> 14.8, 14.9, 15.4#2 და 15.5

აქ სულ ერთია, დარღვევა როდის მოხდა -- შესრულებამდე თუ მის დროს, და ტყორცნასაც წინ უძღოდა თუ არა "სასტკენი თამაშის გასაახლებლად" >> 8.7გ, 16.1ბ, 16.3დ

თუ მეტოქემ ტყორცნის შესრულებას ხელი შეუშალა -- ტყორცნა, როგორც წესი, უნდა გამეორდეს

16. სასჯელი

გაფრთხილება

- 16.1 გაფრთხილება უპირანია
- ა) მზარდად დასასჯელი დარღვევისთვის >> 8.3 = გამონაკლისი >> 16.3ბ და 16.6დ
  - ბ) მზარდად დასასჯელი უწესობისთვის >> 8.7
- შენიშვნა: მოთამაშეს შეიძლება მიეცეს მაქსიმუმ ერთი გაფრთხილება, ხოლო ერთი და იმავე გუნდის მოთამაშეებს -- (ჯამში) მაქსიმუმ სამი; ამეხის შემდეგ დამრღვევი "2-წუთიანი გაგდებათ" უნდა დაისაჯოს
- მოთამაშეს, ვინც (მინიმუმ ერთხელ) უკვე გააგდეს 2 წუთით, გაფრთხილება ვეღარ მიეცემა
- გუნდის წარმომადგენლებს ჯამში შეიძლება მიეცეთ მაქსიმუმ ერთი გაფრთხილება
- 16.2 მსაჯმა გაფრთხილება ქვეთელი ბარათის აწევით უნდა ანიშნოს დამრღვევ მოთამაშეს ან წარმომადგენელს, და დროის მსაჯს ან მდივანს >> შესტი 13

2-წუთიანი გაგდება

- 16.3 2 წუთით გაძევება (გაგდება) უპირანია
- ა) უსწორო შეცვლისთვის -- თუ ზედმეტი მოთამაშე მოედანზე შევიდა, ან თამაშში შეცვლის ზოლიდან ჩაერია >> 4.5-6 = გამონაკლისი >> 8.10ბ(II)
  - ბ) 8.3 წესის დარღვევისთვის -- თუ მოთამაშეს ან/და მის გუნდს უკვე მიუღია გაფრთხილებათა მაქსიმუმი >> 16.1 შენიშვნა
  - გ) 8.4 წესის დარღვევისთვის
  - დ) 8.7 წესში ჩამოთვლილი უწესობისთვის -- თუ მოთამაშეს ან/და მის გუნდს უკვე მიუღია გაფრთხილებათა მაქსიმუმი >> 16.1 შენიშვნა
  - ე) 8.7 წესში ჩამოთვლილი, წარმომადგენლის მიერ ჩადენილი უწესობისთვის -- თუ ამავე გუნდის წარმომადგენელს უკვე მიუღია გაფრთხილება >> 16.1 შენიშვნა

ვ) 8.8 წესში ჩამოთვლილი, მოთამაშის ან წარმომადგენლის მიერ ჩადენილი უწესობისთვის >> 4.6

ზ) მოთამაშის ან წარმომადგენლის "ბოლომდე გაგდების" დანართად >> 16.8 = გამონაკლისი >> 16.11ბ

თ) მოთამაშის მიერ თამაშის განახლებამდე ჩადენილი უწესობისთვის -- თუ მასვე ეს-ესაა მიესაჯა "2-წუთიანი გაგდება" >> 16.9ა

შენიშვნა: გუნდის წარმომადგენლებს ჯამში ვერ მიეცემათ ერთზე მეტი "2-წუთიანი"

თუ 16.3დ-ე წესთა თანახმად, 2-წუთიანი წარმომადგენელს მიეცა -- მას შეუძლია დარჩეს შეცვლის ზოლში და გუნდს მიხედოს. ერთი კია, გუნდმა მოედანზე 2 წუთით უნდა მოიკლოს ერთი მოთამაშე

16.4 ტაიმ-აუტის გამოცხადების შემდეგ მსაჯმა "2-წუთიანი გაგდება" ცხადად უნდა ანიშნოს დამრღვევ მოთამაშეს ან წარმომადგენელს, და დროის მსაჯს ან მდივანს >> ქესტი 14 -- ხელის აწევა და ორი თითის გაშლა

16.5 "2 წუთით გაძევება" სათამაშო დროის 2 წუთს გრძელდება ერთი და იმავე მოთამაშის მესამედ გაძევება "ბოლომდე გაგდების" ტოლფასია >> 16.6დ

გაძევებული მოთამაშე სასჯელის მოხდის დროს თამაშში ვერ მონაწილეობს, და გუნდიც მის ნაცვლად მოედანზე ვერავის შეიყვანს | შეუშვებს

სასჯელის დროის ათვლა იწყება თამაშის განახლების მანიშნებელ სასტვენზე

თუ 2-წუთიანი გაგდება პირველ ტაიმში არ ამოწურულა, სასჯელის მოხდა მეორე ტაიმში გრძელდება

იგივე წესი მოქმედებს სასჯელის გაგრძელებისას ძირითადი დროიდან ოვერ-ტაიმში, და ამის ფარგალშიც

თუ 2-წუთიანი გაგდება ოვერ-ტაიმებში არ ამოწურულა -- გაძევებული მოთამაშე მონაწილეობას ვერ მიიღებს "7-მეტრიანებში" >> 2.2 შენიშვნა

ბოლომდე გაგდება

- 16.6 ბოლომდე გაძევება (გაგდება) უპრინაია
- ა) 8.5 და 8.6 წესების დარღვევისთვის
  - ბ) მოთამაშის ან წარმომადგენლის მიერ -- მოედანზე ან მის გარეთ -- ჩადენილი მეტის-მეტი >> 8.9 და უკიდურესი >> 8.10 უწესობისთვის
  - გ) წარმომადგენლის მიერ 8.7 წესის დარღვევით ჩადენილი უწესობისთვის -- თუ ამავე გუნდის წარმომადგენლებს ერთად უკვე მოუგროვებიათ გაფრთხილებაცა >> 16.1ბ და "2-წუთიანი გაგდებაც" >> 16.3ე
  - დ) ერთი და იმავე მოთამაშის მესამე "2 წუთით გაძევების" დანართად >> 16.5
  - ე) "7-მეტრიანების" დროს ჩადენილი სერიოზული ან მრავალ-ჯერადი უწესობისთვის >> 2.2 შენიშვნა და 16.10
- 16.7 ტაიმ-აუტის გამოცხადების შემდეგ მსაჯებმა "ბოლომდე გაგდება" ცხადად -- წითელი ბარათის აწევით -- უნდა ანიშნონ დამრღვევ მოთამაშეს ან წარმომადგენელს, და დროის მსაჯს ან მდივანს >> შესტი 13
- 16.8 მოთამაშის ან წარმომადგენლის "ბოლომდე გაგდება" სათამაშო დროის ბოლომდე -- მატჩის დასრულებამდე -- გრძელდება
- გაძევებულმა მოედანი და შეცვლის ზოლი უმაღლეს უნდა დატოვოს გაძევებულს გუნდთან ნებისმიერი სახის კონტაქტი ეკრძალება
- თამაშის დროს მოთამაშის ან წარმომადგენლის "ბოლომდე გაგდებას" -- გინდ მოედნიდან და გინდ გარედან -- თან ერთვის (ემატება) "2-წუთიანი გაგდებაც": მისმა გუნდმა მოედანზე 2 წუთით უნდა მოიკლოს ერთი მოთამაშე >> 16.3ვ
- ეს სასჯელი გაორმაგდება -- 4 წუთად იქცევა -- თუ მოთამაშე 16.9ბ-დ წესში მოტანილ ვითარებაში გააძევებს
- ბოლომდე გაგდებით გუნდში "სახეზე მყოფ" (ოქმში შეტანილ) მოთამაშეთა ან წარმომადგენელთა რაოდენობა მცირდება = გამონაკლისი >> 16.11ბ
- ერთი კია, "წუთობრივი სასჯელის" ამოწურვის შემდეგ გუნდს შეუძლია მოედანზე მოთამაშეთა უწინდელი რაოდენობა აღიდგინოს -- სხვა (გაუძევებელი) მოთამაშე შეუშვას

თუ მსაჯებმა შენიშნეს, რომ გაძევებულმა თამაშის განახლების შემდეგ კიდევ დააშავა -- პატაკი უნდა დაწერონ. ერთი კია, გაძევებულის გუნდი -- მისი ამ, ახალი დარღვევის გამო -- მოთამაშეს აღარ მოიკლებს 2 წუთით. ეს წესი მაშინაც მოქმედებს, როცა გაძევებული მოედანზე შევიდა

"ბოლომდე გაგდებას" -- 8.6 და 8.10 წესთა დარღვევის გამო -- მოყვება წერილობითი პატაკი, რათა ფედერაციას "სათანადო ზომების" მიღება შეეძლოს. ეს უფროსსა და დელეგატს მყის უნდა ენიშნოთ ლუარჯი ბარათით - წითლის ჩვენების შემდეგ მსაჯები ითათბირებენ და დამრღვევს ლუარჯსაც აუწვევენ >> განმარტება 7

ერთბაშად რამდენიმე დარღვევა

16.9 თუ მოთამაშემ ან წარმომადგენელმა ერთბაშად რამდენიმე დარღვევა ჩაიდინა,

ან ვიდრე თამაში განახლდებოდა -- იგივე ერთი-მეორის მიყოლებით გააკეთა,

და ამ დარღვევებისთვის უპრიანია (დადგენილია) სხვა-და-სხვა სასჯელი --

მაშინ, როგორც წესი, დამრღვევს მხოლოდ უმკაცრესი სასჯელი უნდა მიეცეს

= გამონაკლისები: ყველა ამ შემთხვევაში გუნდი კაც-ნაკლული 4 წუთით დარჩება

ა) თუ მოთამაშეს ეს-ესაა მიესაჯა "2-წუთიანი (გაგდება)" და მან თამაშის განახლებამდე უწესობა ჩაიდინა -- მოთამაშეს დამატებით უნდა მიეცეს 2-წუთიანი >> 16.3b

თუ ეს, დამატებითი 2-წუთიანი მისთვის მესამეა -- მოთამაშეს "ბოლომდეც" (წითლით) გააძვებენ

ბ) თუ მოთამაშე ეს-ესაა ბოლომდე (წითლით) გააგდეს -- გინდ პირდაპირ და გინდაც მესამე 2-წუთიანის გამო -- და მან თამაშის განახლებამდე უწესობა ჩაიდინა -- მის გუნდს დამატებით უნდა მიეცეს 2-წუთიანი და ამით კაც-ნაკლული 4 წუთით დარჩეს >> 16.8

გ) თუ მოთამაშეს ეს-ესაა მიესაჯა 2-წუთიანი და მან თამაშის განახლებამდე მეტის-მეტი >> 8.9 ან უკიდურესი >> 8.10 უწესობა ჩაიდინა -- მოთამაშე ბოლომდეც (წითლით) უნდა გააძვევონ >> 16.6გ და ამით მისი გუნდი კაც-ნაკლული 4 წუთით დარჩეს >> 16.8

დ) თუ მოთამაშე ეს-ესაა ბოლომდე (წითლით) გააგდეს -- გინდ პირდაპირ და გინდაც მესამე 2-წუთიანის გამო -- და მან თამაშის განახლებამდე მეტის-მეტი >> 8.9 ან უკიდურესი >> 8.10 უწესობა ჩაიდინა -- მის გუნდს დამატებით უნდა მიეცეს 2-წუთიანი და ამით კაც-ნაკლული 4 წუთით დარჩეს >> 16.8

თამაშის დროს ჩადენილი დარღვევა

16.10 თამაშის დროს მისაცემი სასჯელები მოტანილია 16.1, 16.3 და 16.6 წესებში

ცნება "თამაშის დროს" მოიცავს ნებისმიერ შესვენებას, ტაიმ-აუტს, გუნდურ ტაიმ-აუტსა და ოვერ-ტაიმს

ფრეზე, "7-მეტრიანებში" -- მოქმედებს მარტო 16.6 წესი

ამ დროს ჩადენილი სერიოზული ან მრავალ-ჯერადი უწესობისთვის მოთამაშეს სერიაში შემდგომი მონაწილეობა აეკრძალება

>> 2.2 შენიშვნა

სათამაშო დროის მიღმა ჩადენილი დარღვევა

16.11 მოთამაშის ან წარმომადგენლის მიერ დარბაზში -- ოღონდაც არა "თამაშის დროს" -- ჩადენილი ნებისმიერი უწესობის, მეტის-მეტი უწესობის, უკიდურესი უწესობისა და განსაკუთრებით თავზე-ხელ-აღებულის მოქმედებისთვის >> 8.6-10 დადგენილია შემდეგი სასჯელები:

* თამაშამდე

ა) უწესობა >> 8.7-8 -- გაფრთხილება

ბ) 8.6 და 8.10ა -- მოთამაშის ან წარმომადგენლის "ბოლომდე გაგდება", მაგრამ გუნდს ოქმში მაინც შეეძლება 16 მოთამაშისა და 4 წარმომადგენლის შეტანა | ჩაწერა

16.8 წესი მოქმედებს მხოლოდ "თამაშის დროს", რის გამოც ამ მუხლში მოტანილ "ბოლომდე გაგდებას" აღარ მოყვება "2-წუთიანი" თუ დადგინდა, რომ "თამაშამდე გაძევებული" თამაშში მაინც მონაწილეობს, სასჯელი მუის უნდა ამოქმედდეს

* თამაშის შემდეგ:

გ) წერილობითი პატიკი

17. მსაჯები

- 17.1 ყოველ თამაშს უძღვება ორი, თანაბარი უფლების მქონე მსაჯი მათ ეხმარებიან დროის მსაჯი და მდივანი
- 17.2 მსაჯები თვალ-ყურს ადევნებენ მოთამაშეთა და გუნდის წარმომადგენლების ქცევას გუნდის დარბაზში შესვლიდან გასვლამდე
- 17.3 მსაჯებმა თამაშის დაწყებამდე უნდა შეამოწმონ მოედანი, კარები და ბურთები
მათვე თამაშისთვის უნდა შეარჩიონ ბურთები >> 1 და 3.1
მსაჯები უნდა დარწმუნდნენ, რომ ფორმა ორივე გუნდს წესრიგში აქვს -- ამისთვის მათ უნდა გასინჯონ თამაშის ოქმი და მოთამაშეთა სამოსი
მსაჯებმა უნდა უზრუნველყონ, რომ შეცვლის ხოლში მოთამაშეთა და წარმომადგენლების რაოდენობა წესის ფარგალში იყოს; მათვე უნდა მოიკითხონ -- თუ ვინ იქნებიან -- ორივე გუნდის უფროსები; შეუსაბამობანი უნდა გასწორდეს >> 4.1-2 და 4.7-9
- 17.4 წილის-ყრას (მონეტის აგდებით) ატარებს ერთ-ერთი მსაჯი, მეორისა და ორივე გუნდის უფროსთა თან-დასწრებით >> 10.1 -- უფროსის ნაცვლად წილის-ყრას შეიძლება დაესწროს გუნდის სხვა წარმომადგენელი ან სულაც მოთამაშე (მაგალითად, კაპიტანი)
- 17.5 ჩვეულებრივ, თამაშს თავიდან ბოლომდე მსაჯთა ერთი და იგივე წევრი უნდა გაუძღვეს
მათ ევალებათ, თამაში წესების მიხედვით წარმართონ -- ყოველი დარღვევისთვის დანიშნონ სასჯელი = გამონაკლისი >> 13.2 და 14.2
თუ ერთ-ერთი მსაჯი შეუძლოდ შეიქნა, თამაშს მეორე, მარტო გაუძღვება
შენიშვნა: ფედერაციას შეუძლია ჩაასწოროს 17.5#1,3
- 17.6 თუ დარღვევის გამო ორივე მსაჯმა დაუსტვინა და ისინი ერთ ახრზე არიან, რომელი გუნდი დასაჯონ, მაგრამ სასჯელის სიმკაცრეზე ვერ თანხმდებიან -- დაინიშნება სასჯელთაგან უმკაცრესი
- 17.7 თუ დარღვევის გამო ორივე მსაჯმა დაუსტვინა, ან ბურთმა დატოვა მოედანი, მაგრამ მსაჯები ვერ თანხმდებიან, ბურთი რომელ გუნდს მისცენ -- მათ უნდა მოითათბირონ და საზიარო გადაწყვეტილება მიიღონ

- თუ ეს ვერ მოხერხდა, "მოედანში მყოფი მსაჯის" აზრი გადაძალავს ამ დროს სავალდებულოა ტაიმ-აუტი. თათბირის შემდეგ მსაჯებმა უნდა გამოაცხადონ გადაწყვეტილება და თამაშის გასაახლებლად დაუსტებინონ >> 2.8დ, 15.5
- 17.8 ანგარიში ორივე მსაჯმა უნდა ითვალოს
მათვე უნდა ჩაინიშნონ გაფრთხილებანი და გაძევებანი (2 წუთით და ბოლომდეც)
- 17.9 სათამაშო დროც ორივე მსაჯმა უნდა დაინიშნოს (აღრიცხოს)
თუ მათი საათების ჩვენება განსხვავდება, მსაჯებმა საზიარო გადაწყვეტილება უნდა მიიღონ >> 2.3
შენიშვნა: ფედერაციას შეუძლია 17.8 და 17.9 წესთა ჩასწორება
- 17.10 მსაჯებმა თამაშის შემდეგ ოქმი უნდა გადაამოწმონ
წითლით გაძევებაზე პატაკი (ახსნა-განმარტება) უნდა დაიწეროს
>> 8.6 და 8.10
- 17.11 მსაჯებისა და დელეგატის მიერ მომხდარის აღქმაზე და გააზრებაზე დაფუძნებული გადაწყვეტილებები საბოლოოა
პროტესტი მიიღება მარტო ისეთ გადაწყვეტილებებზე, რომლებიც წესებს არ ეთანადება
თამაშის დროს მსაჯებს შეიძლება მიმართოს მხოლოდ გუნდის უფროსმა
- 17.12 მსაჯებს შეუძლიათ თამაშში დროებით ან სულ შეწყვიტონ
ვიდრე თამაშს სულ შეწყვეტდნენ, მსაჯებმა მის გასაგრძელებლად ყველაფერი უნდა იღონონ
- 17.13 (ერთიანად) შავი ფორმა მსაჯებისთვისაა განკუთვნილი -- გუნდი ასე არ უნდა შეიმოსოს
- 17.14 მსაჯებსა და დელეგატს სასაუბროდ (საკომუნიკაციოდ) შეუძლიათ ელექტრო-აღჭურვილობის გამოყენება. ამის წესებს ფედერაცია ადგენს

18. დროის მსაჯი და მდივანი

- 18.1 დროის მსაჯის ძირითადი საქმეა სათამაშო დროის, ტაიმ-აუტებისა და გაძევებულ მოთამაშეთა "დასასჯელი დროის" კონტროლი მდივანს აბარია გუნდის სიები, თამაშის ოქმი, მასში დაგვიანებულთა ჩამატება და იმათი აღნუსხვაც, ვისაც მონაწილეობა ეკრძალებათ დანარჩენი მოვალეობანი -- შეცვლის ზოლში მოთამაშეთა და წარმომადგენლების რაოდენობის კონტროლი, და მოთამაშეთა სწორად ცვლა (შესვლა - გამოსვლა) -- საზიაროა როგორც წესი, თამაშის შეჩერება (შეწყვეტა) მხოლოდ დროის მსაჯის და ფედერაციის (მიერ) დანიშნული დელეგატის საქმეა ამისი პროცედურა >> განმარტება 7
- 18.2 თუ დარბაზის ტაბლოს არა აქვს საათი, დროის მსაჯმა ორივე გუნდის უფროსს უნდა აცნობოს ხოლმე, თუ სათამაშო რამდენი რჩება -- განსაკუთრებით, ტაიმ-აუტის შემდეგ თუ ტაბლოს არა აქვს ავტომატური სირენა, დროის მსაჯმა ტაიმის დამთავრება სირენით ან დასტვენით უნდა აღნიშნოს >> 2.3 თუ ტაბლო ვერ აღნუსხავს გაძევებულთა "დასასჯელი დროს" -- დროის მსაჯმა მაგიდაზე უნდა დაიდგას ბარათი, რომელზეც ეწერება გაგდებულის ნომერი და სასჯელის ამოწურვის დრო

ქესტები

გვერდიდან შემოტანის | თავისუფალის დანიშვნისას მსაჯებმა უმაღლესი და მინიმალური, თუ ტყორცნა საით სრულდება -- ქესტები 7 და 9 იქვე, თუ დასამატებელია პირადი სასჯელი, სავალდებულოა ქესტები 13 ან 14

თუ მსაჯს მიაჩნია, რომ თავისუფალის ან 7-მეტრიანის დანიშვნის მიზეზთა ახსნა საქმეს არგებს, გამოიყენებს 1-6 და 11 ქესტებს

ერთი კია, "მე-11 ქესტი" (პასიურობა) სავალდებულოა, თუ მსაჯს მანამდე არ გაუფრთხილებია გუნდი, ნუ პასიურობთ -- ქესტი 17

12, 15 და 16 ქესტების გამოყენება სავალდებულოა

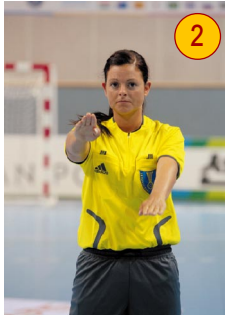
8, 10 და 17 ქესტები გამოიყენება მსაჯის შეხედულების მიხედვით

ქესტების სია

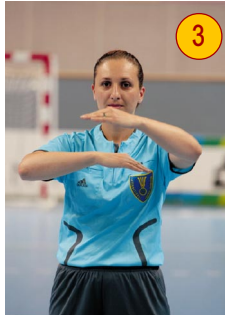
- 1 ზონაში შესვლა
- 2 უსწორო ტარება
- 3 გარბენი | ბურთის დაყოვნება 3 წამზე მეტით
- 4 გაკავება | დაჭერა | კვრა
- 5 ჩარტყმა
- 6 დარღვევა შეტევაში
- 7 გვერდიდან შემოტანა -- აი, იქეთ!
- 8 კარიდან შემოტანა
- 9 თავისუფალი ტყორცნა -- აი, იქეთ!
- 10 დაშორდი 3 მეტრით!
- 11 პასიურობა
- 12 გოლი
- 13 გაფრთხილება -- ყვითელი ბარათი; გაძევება - წითელი
- 14 2 წუთით გაგდება
- 15 ტაიმ-აუტი -- გააჩერეთ საათი!
- 16 ტრავმა: შემოვიდეს ორი კაცი!
- 17 გაფრთხილება: ნუ პასიურობთ!

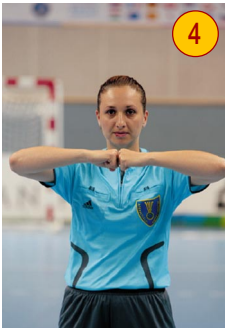
ზონაში შესვლა

უსწორო ტარება

გარბენი | დაუოგნება

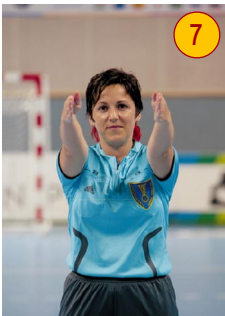
გაკაგება, დაჭერა, კვრა

ჩართვა

დარღვევა შეტევაში

გვერდიდან შემოტანა

კარიდან შემოტანა

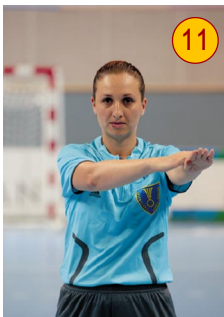
თავისუფალი ტყორცნა

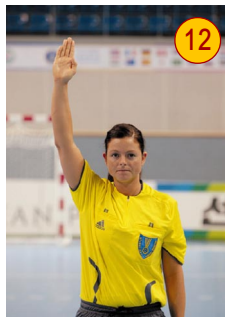
10

დაშორდი 3 მეტრით!

11

პასიურობა

12

გოლი

13

გაფრთხილება, გაძვევა

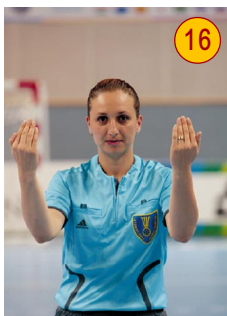
14

2 წუთით გაგდება

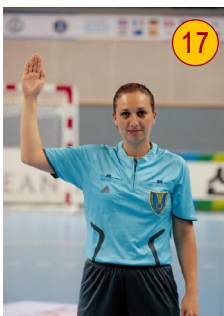
15

ტაიმ-აუტი

16

ტრავმა: შემოდით!

17

ნუ პასიურობთ!

წესების განმარტებანი

1. თავისუფალის შესრულება სირენის შემდეგ >> 2.4-6

მეტ-წილად ეგრეა, რომ თუ დროის ამოწურვის შემდეგ გუნდს ერგო თავისუფალი, მისი შესრულებით გოლის გატანა აღარა სურს -- ან მატჩის ბედი უკვე გადაწყვეტილია, და ანაც ტყორცნის ადგილი მეტოქის კარიდან ერთობ შორსაა

წესების თანახმად, ასეთი თავისუფალიც უნდა შესრულდეს, მაგრამ მსაჯებსაც მართებთ ვითარების სალად შეფასება -- მათ ტყორცნა შესრულებულად უნდა ჩათვალონ, თუ მოთამაშემ, ვინც თითქმის სწორ პოზიციაზე იდგა, ბურთი იატაკზე დააგდო ან მსაჯებს გადააბარა | გადასცა

იმ შემთხვევაში, როცა გუნდს გოლის გატანა ჭირდება, მსაჯებმა მას ეს მცირედი შანსიც უნდა მისცენ, მაგრამ ისიც უზრუნველყონ, რომ ეპიზოდი გაჭიანურებულ ამოთებად არ იქცეს

მსაჯებმა ორივე გუნდის მოთამაშეები ყოჩაღად და დროულად უნდა დააყენონ | განაღებონ სწორ პოზიციებზე, რათა თავისუფალი გაუჭანჭლებლივ შესრულდეს

ასუცილებელია 2.5 წესში ჩამატებულ, იმ შეზღუდვათა დაცვა, რომლებიც ეხება მოთამაშეთა შეცვალასა და განლაგებას >> 4.5, 13.7

მსაჯებმა უნდა იფრთხილონ და აღკვეთონ წესების დარღვევა ორივე გუნდის მიერ:

დამცველი დასასჯელია სწორი პოზიციიდან თანდათანობით ჩამოჩოჩების | წინ წამოსვლისთვის >> 15.4, 15.9, 16.1ბ, 16.3დ

შესრულების დროს შემტევიც ხშირად არღვევს წესს -- ერთი ან რამდენიმე გუნდელი 9-მეტრა რკალს გადაკვეთს სასტკენის შემდეგ, ოღონდაც ტყორცნამდე >> 13.7, ანაც მტყორცნელი ტყორცნისას ახტება >> 15.1, 15.2, 15.3

აქ არსებითია, რომ მსაჯებმა არ დაუშვან გოლის უწყესოდ | უსწოროდ გატანა

2. ტაიმ-აუტი >> 2.8

2.8 წესში ჩამოთვლილ შემთხვევებში ტაიმ-აუტი სავალდებულოა, სხვა დროს კი მსაჯებმა თავად უნდა გადაწყვიტონ, შეაჩერონ თუ არა თამაში (გააჩერებინონ საათი)

ქვემოთ მოტანილ შემთხვევებში ტაიმ-აუტი სავალდებულო არაა, მაგრამ როგორც წესი, ცხადდება ხოლმე:

ა) გარეშე მიზეზები -- მაგალითად, საჭიროა იატაკის მოწმენდა

ბ) ეტუობა, რომ მოთამაშე დაშავდა

გ) გუნდს აშკარად გაჰყავს დრო -- მაგალითად, აჭიანურებს სტანდარტული ტყორცნის შესრულებას; ანაც ბურთი მეტოქეს უნდა გადაეცეს, მაგრამ მოთამაშემ იგი მოისროლა ან არ იძლევა

დ) თუ ბურთი მოხვდა ჭერს ან მოედნის თავზე აღმართულ ხიმიანებს და ისე შორს გადავარდა, "რომ გვერდიდან შემოტანამდე" პაუზა გარდაუვალა >> 11.1

ამ დროს მსაჯებმა მხოლოდ მაშინ უნდა გამოაცხადონ ტაიმ-აუტი, როცა საათის გაუჩერებლობით რომელიმე გუნდი დაუმსახურებლად იხარალებს

მაგალითად, თუ თამაშის ბოლოსკენ გუნდი წინ ბევრითაა, მაშინ იატაკის მოსაწმენდად მოკლე პაუზა კმარა და ტაიმ-აუტი საჭირო აღარაა

ანაც, თუ უ-ტაიმ-აუტობა გუნდს ახარალებს, მაგრამ დრო თავადვე გაჰყავს და თამაშს აფერხებს -- მსაჯებმა ტაიმ-აუტი აღარ უნდა გამოაცხადონ

ისიც გასათვალისწინებელია, თუ თამაში რა ხნით უნდა შეჩერდეს. ტრავმის დროს მსაჯებმა ეს ძნელად რომ გამოიცნონ, რის გამოც უძგობისა ტაიმ-აუტის გამოცხადება

და პირიქით, თუ ბურთი მოედნიდან გადავარდა, მსაჯებმა არ უნდა იჩქარონ, რადგან ბურთს უმეტეს-წილად მალევე აბრუნებენ. თუ ასე არაა, მსაჯებმა -- ტაიმ-აუტის გამოცხადების მაგივრად -- მარდად უნდა მოიკითხონ სათადარიგო ბურთი >> 3.4

7-მეტრიანის დროს ძველი წესებით გათვალისწინებული სავალდებულო ტაიმ-აუტი გაუქმდა

და მაინც, ზოგჯერ საჭირო ხდება ტაიმ-აუტის გამოცხადება ზემოთ მოტანილ მოსახრებბათა გამო:

მაგალითად, თუ გუნდი 7-მეტრიანის შესრულებას აშკარად აჭიანურებს -- მეკარის ან მტყორცნელის შეცვლით

3. გუნდური ტაიმ-აუტი >> 2.10

ძირითად დროში -- მაგრამ არა ოვერ-ტაიმში -- გუნდს ერგება (მაქსიმუმ) სამი, 1-წუთიანი "გუნდური ტაიმ-აუტი"

თითო ტაიმში გუნდს შეიძლება მიეცეს მაქსიმუმ ორი ტაიმ-აუტი და თანაც მხოლოდ ისე, რომ ამათ შორის მეტოქე მინიმუმ ერთხელ დაეუფლოს ბურთს

გუნდს გამოეყოფა სამი, გადანომრილი (1 2 3), ზომით 15*20 სმ "მწვანე ბარათი"

პირველ ტაიმში გუნდს ეძლევა "1" და "2" ბარათები

მეორეში -- "2" და "3", თუ პირველ ტაიმში მხოლოდ ერთი ტაიმ-აუტი აიღო, და მარტო "3" -- თუ უკვე გამოიყენა ორი

ძირითადი დროის ბოლო 5 წუთში თითოეულ გუნდს შეიძლება მიეცეს (მაქსიმუმ) თითო ტაიმ-აუტი

გუნდმა ტაიმ-აუტის მოსახოვად თავის წარმომადგენელს მაგიდაზე, დროის მსაჯის წინ უნდა დაადებინოს "მწვანე ბარათი"

გუნდს ტაიმ-აუტის მოთხოვნა შეუძლია მარტო მაშინ, როცა ბურთს თავად ფლობს -- სულ ერთია, "ბურთი თამაშშია" თუ თამაში შეჩერებულია

თუ გუნდი ბურთს არ დაკარგავს მოთხოვნიდან "დროის მსაჯის" მიერ დასტვენამდე -- ტაიმ-აუტი უმაღლ მიეცემა:

"დროის მსაჯი"

* სასტვენით შეჩერებს თამაშს და საათსაც გააჩერებს >> 2.9

* მე-15 ყუსტით გამოაცხადებს ტაიმ-აუტს და ხელს გაიშვერს იმ გუნდისკენ, ვინც იგი მოითხოვა

მწვანე ბარათი მაგიდაზე, ტაიმ-აუტის ამღები გუნდის მხარეს დაიდება და იქ დარჩება ტაიმ-აუტის ბოლომდე

მსაჯები დაადასტურებენ "გუნდურ ტაიმ-აუტს"

"დროის მსაჯი" ჩართავს ცალკე, ტაიმ-აუტის მხოლოდ საათს, მდივანი კი გუნდს ოქმში ჩაუწერს ტაიმ-აუტის აღების დროს

ტაიმ-აუტის განმავლობაში მოთამაშეები და წარმომადგენლები უნდა მოგროვდნენ თავიანთი შეცვლის ზოლის დონეზე -- მოედანზე ან საკუთრივ ამ ზოლში

მსაჯები უნდა დადგნენ მოედნის შუა-გულში, ოღონდაც ერთს შეუძლია ცოტა ხნით მივიდეს მაგიდასთან და "დროის მსაჯს" ეთათბიროს

"გუნდური ტაიმ-აუტი" შედის "თამაშის დროში" >> 16.10, რის გამოც მის განმავლობაში ჩადენილი უწესობა ჩვეულებრივად ისჯება -- აქ არც იმას აქვს მნიშვნელობა, დასასჯელი მოთამაშე ან წარმომადგენელი მოედანზე იყო თუ არა

ჰოდა, 8.7-10 (უწესობა) და 8.6 ზესთა დამრღვევებს შეიძლება მიესაჯოთ 16.1-3 და 16.6-9 წესებით გათვალისწინებული გაფრთხილება, 2 წუთით გაგდება ან ბოლომდე გაგდება

"დროის მსაჯი" 50 წამის შემდეგ ხმოვანი სიგნალი უნდა "მისცეს" იმის ნიშნად, რომ თამაში 10 წამშია გასაახლებელი

ტაიმ-აუტის ამოწურვისას გუნდები მზად უნდა იყვნენ თამაშის გასაახლებლად

თამაში განახლდება იმ ტყორცნით, რომელიც ტაიმ-აუტის გამოცხადების წინ უნდა შესრულებულიყო,

ხოლო თუ "ბურთი თამაშში" იყო -- ტაიმ-აუტის მთხოვნელი გუნდი თავისუფალს შეასრულებს იმ ადგილიდან, სადაც ბურთს საათის გაჩერებამ მოუსწრო

მსაჯის სასტვენზე "დროის მსაჯი" ჩართავს | "გაუშვებს" გაჩერებულ საათს

4. პასიურობა >> 7.11-12

ა) ზოგადი მითითებანი

"პასიურობის წესის" დანიშნულებაა თამაშის უღიმღამო ხერხებისა და განზრახ გაჭიანურების გამორიცხვა

საამისოდ მსაჯებმა მთელი თამაშის განმავლობაში ერთ-ნაირად უნდა ამოიციონ და განსაჯონ "პასიური თამაში"

"პასიური თამაში" შეინიშნება შეტევის ნებისმიერ -- ბურთის წინ გადაადგილების, მომზადებისა და დასრულების -- ფაზაში

გუნდი "პასიურ თამაშს" მეტ-წილად მაშინ მიმართავს, როცა:

- * თამაშის ბოლოს ცოტათია წინ (ცოტათი იგებს)
- * კაც-ნაკლულია
- * მეტოქე ოსტატობით ჯობნის -- მეტადრე დაცვაში

მომდევნო დებულებებში მოტანილი საზომები (კრიტერიუმები) მსაჯებმა ერთიანად -- და არა ცალ-ცალკე -- უნდა გამოიყენონ. მათვე უნდა გაითვალისწინონ წესების ფარგალში აქტიურად დაცვის შედეგით

ბ) პასიურობაზე მინიშნება

მსაჯებმა პასიურობის მიმანიშნებელი, "მე-17 უესტი" უნდა გამოიყენონ, როცა

ბ1) შეცვლები ნელა კეთდება, ან გუნდს ბურთი ნელა მიაჩქვს წინ (მეტოქის კარისკენ)

ტიპიური სიმპტომები:

* მოთამაშეები მოედნის შუა-წელში დგანან და შეცვლათა დასრულებას ელიან

* გუნდი უკვე გაფრთხილებულია, მაგრამ მისი მოთამაშე მაინც აჩანკლებს თამაშის გასახლებელი ტყორცნის შესრულებას:

მაგალითად, თავისუფალზე -- თავს იკატუნებს, ვერ ვიცი, საიდან ვტყორცნო;

ცენტრიდან ტყორცნაზე -- მეკარე კარიდან ბურთის აღებას არ ჩქარობს; თავად ან მისი გუნდლები ბურთს ცენტრისკენ განგებ მოისვრიან უზუსტოდ, ანაც მოთამაშეები იჭითკენ მისეირნობენ

- * მოთამაშე დგას და ბურთს იატაკიდან არხეინად რეკლავს

* შემტევი გუნდი მეტოქეს წნეხის ქვეშ არა ჰყავს, მაგრამ ამისი მოთამაშე ბურთს მაინც უკან აწვდის - მეტოქის ნახევრიდან თავისახე

ბ2) მოსამზადებელ ფაზაში შეცვლა გვიან კეთდება

ტიპიური სიმპტომები:

- * ყველა მოთამაშე უკვე განლაგდა შესატევად
- * გუნდმა მოსამზადებელი პასაობა გააჩაღა
- * მაგრამ მაქამდე მაინც არ გაუკეთებია ეგ შეცვლა

= გამონაკლისი: თუ გუნდმა თავისი ნახევრიდან სწრაფი კონტრ-შეტევა წამოიწყო, მაგრამ მეტოქის ნახევარზე გადასვლის შემდეგ მუისი საგოლე შანსი ვეღარ მიიღო -- შეტევის ამ ფაზაში მოთამაშეთა სწრაფად შეცვლა უნდა ედროვოს

ბ3) მოსამზადებელი ფაზა მეტის-მეტად გაიწვლა

ჩვეულებრივ, გუნდს უნდა ედროვოს მოსამზადებელი პასაობა, ვიდრე გამიზნულად გადავა შეტევაზე

გაჭიანურებული სამზადისის ტიპიური სიმპტომები:

- * იერიშს არ მოყვება არა-ნაირი გამიზნული შეტევა

შენიშვნა: "გამიზნულ შეტევად" ითვლება ტაქტიკური მოქმედებანი, რომელთა შედეგად ბურთის მფლობელმა გუნდმა დაცვის მიმართ სივრცული უპირატესობა მოიპოვა, ანაც მოსამზადებელ ფაზასთან შედარებით ტემპს (თამაშის სიჩქარეს) მოუმატა

* მოთამაშეები ბურთს დამდგარნი (უძრავად) ხედიხედ იღებენ, ანაც მიღებისას უკან იხევენ

- * დგანან და ბურთს იატაკიდან არხეინად რეკლავენ

* მეტოქესთან შებმისას შემტევი ნაადრევად ბრუნდება და ელის მსაჩის სასტვენს, და ვერც დამცველის მიმართ აღწევს სივრცულ უპირატესობას

* აქტიური დაცვა შემტევს ტემპის მომატებას არ ანებებს -- დამცველები ბლოკავენ ბურთისა და შემტევთა გადაადგილების გზებს

* შემტევი -- მოსამზადებელთან შედარებით -- ტემპს აშკარად | შესამჩნევად ვერ ზრდის დასრულების ფაზაში

გ) პასიურობაზე მინიშნების შესტი

თუ მსაჯმა -- გინდ "მოედანში მყოფმა" და გინდ "პირით ხაზზე მყოფმა" - გუნდს პასიურობა შეატყო, ხელს აწევს >> შესტი 17 -- იმის ნიშნად, რომ შემტვეი კარში სატყორცნ ბოზიციიაზე გასვლას არ ცდილობს. შესტი მეორე მსაჯმაც უნდა გაიმეოროს

"მე-17 შესტი" იმის მაუწყებელია, რომ ბურთის მფლობელი გუნდი საგოლე შანსის მიღებას არ ცდილობს, ანაც თამაშის განახლებას რეგულარულად აჩანჯლებს

მსაჯებს ხელი აწეული უნდა ჰქონდეთ, ვიდრე

* შეტევა დასრულდება

* პასიურობაზე მინიშნებას ყავლი გაუვა (საჭირო აღარ იქნება)

შეტევა იწყება მაშინ, როცა გუნდი ბურთს დაეუფლა, და ითვლება დასრულებულად, როცა გუნდმა გოლი გაიტანა ან ბურთი დაკარგა

"პასიურობაზე მინიშნება", როგორც წესი, ძალაშია შეტევის ბოლომდე = გამონაკლისი: ორ შემთხვევაში გუნდს ველარ დაბრალდება პასიურობა და ამდენად, მსაჯებმაც ხელი უნდა დაუშვან. ესენია:

ა) შემტევმა გუნდმა კარში ტყორცნა და ბურთი მასვე დაუბრუნდა კარიდან ან მეკარიდან ასხლეტის შემდეგ -- გინდ პირდაპირ და გინდაც გვერდიდან შემოსატანად

ბ) დამცველი გუნდის მოთამაშემ ან წარმომადგენელმა -- 16. წესის თანახმად -- დარღვევის ან უწესობისთვის პირადი სასჯელი მიიღო

ამ დროს ბურთიან გუნდს შეუძლია, მოსამზადებელი ფაზა ხელ-ახლა დაიწყოს

დ) პასიურობის მინიშნების შემდეგ

ხელის აწევის შემდეგ მსაჯებმა ბურთიან გუნდს შეტევის ყაიდის შეცვლა უნდა ადროვონ -- აქ გასათვალისწინებელია მოთამაშეთა ასაკი და ოსტა-ტობის დონეც

ასე და ამგვარად, შენიშვნა-მიცემულ გუნდს ეძლევა კარზე მიმართული შეტევის შანსი

თუ ამ გუნდმა აშკარად მანინც არაფერი მოიმოქმედა კარში სატყორცნად -- მსაჯი გადაწყვეტს, რომ იგი (მართლაც) პასიურობს >> 7.11-12

შენიშვნა: მსაჯმა პასიურობაზე არ უნდა დაუსტვინოს, როცა გუნდი წინ მიიწევს და ამით კარში ტყორცნის შანსი უჩნდება, და არც მაშინ, როცა ბურთიან მოთამაშეს ეტყობა, რომ კარში ტყორცნას აპირებს

გადაწვევტილების საზომი მინიშნების შემდეგ:

დ1) შემტევი გუნდი

- * ტემპს ვერძარ უმატებს
- * კარისკენ ვერძარ უტევეს
- * პირისპირ (ერთი-ერთზე) შებმეში სიგრცულ უპირატესობას ვერ აღწევს
- * ბურთობაში ფერხდება -- მაგალითად, დამცველმა გადაკეტა საპასო გზები

დ2) დამცველი გუნდი

- * აქტიურად, წესების ფარგალში, არ ანებებს შემტევეს ტემპის გაზრდას და გამიზნულ შეტევეას
- * მსაჯმა პასიურობაზე არ უნდა დაუსტვინოს, თუ აგრესიული დაცვა შეტევეას დარღვევებით ზედიზედ აფერხებს

დ+) ახალი, ნაკლებად სუბიექტური | აქამდელზე ობიექტური საზომები

ხელის აწვევის შემდეგ მსაჯებს შეუძლიათ, ნებისმიერ დროს დაუსტვინონ პასიურობაზე -- თუკი გუნდს შეატევეს, რომ კარში სატვორცნ პოზიციაზე გასასვლელად მანც არაფერს აკეთებს

* შენიშვნა-მიცემულ გუნდს ხელის აწვევიდან კარში ტვორცნამდე 6 პასის უფლება ეძლევა

* თუ ტვორცნა ამ 6 პასის შემდეგაც არ შესრულდა, მსაჯმა პასიურობაზე უნდა დაუსტვინოს და მეტოქეს უბოძოს თავისუფალი

* პასების თვლა გრძელდება, თუ შეტევისას შემტევეს თავისუფალი ერგო, ან ტვორცნა დამცველმა დაბლოკა

* თუ დამცველმა წესი მეექვსე პასის შემდეგ დაარღვია, მაგრამ მსაჯებს პასიურობაზე კერ არ დაუსტვინიათ -- შემტევეს ერგება თავისუფალი. ამის შესრულება შეიძლება პირდაპირ კარში ტვორცნით, ანაც ერთი, დამატებითი პასის შემდეგ

* მსაჯთა მიერ პასების დათვლა მათ მიერვე მომხდარის აღქმას ეფუძნება >> 17.11#1

ე) დანართი

ტემპის დაგდების | შემცირების სიმპტომები

- * სვლა განდაგან და არა წინ | სიღრმეში -- კარისკენ
- * გახშირებული დიაგონალური სვლა დამცველთა წინ, ოღონდაც ყოველ-გვარი წნეხის გარეშე
- * არა-ნაირი სვლა წინ -- არც პირისპირ (ერთი-ერთზე) შებმა და არც ბურთის მიწოდება ზონის სახლვარსა და 9-მეტრა რკალს შორის მყოფი მოთამაშისთვის
- * ორი მოთამაშის მრავალ-კერადი ურთიერთ-პასაობა -- სიჩქარის მოუმატებლად და კარისკენ სვლის გარეშე
- * პასაობაში ყველა პოზიციის -- კუთხის, ხაზის და უკანა -- მოთამაშეთა ჩაბმა, ოღონდაც სიჩქარის მოუმატებლად, ანაც კარზე მიმართული მოქმედების გარეშე

სიმპტომები პირისპირ შებმისა, რომელსაც არქვერ მოყვება სივრცული უპირატესობა

- * პირისპირ შებმა იმ დროს, როცა ცხადია, რომ გარღვევისთვის ადგილი ვერ კმარა -- შემტევს რამდენიმე დამცველი ბლოკავს
- * პირისპირ შებმა, როცა შემტევი მიზნად არ ისახავს კარისკენ გაჭრას | გასვლას
- * პირისპირ შებმა თავისუფალის მოპოვების მიზნითლა -- ხაფანგში ძალად გაბმა, ანაც შებმის შეწყვეტა მაშინ, როცა გარღვევის შანსი არსებობს

წესების ფარგალში აქტიურად დაცვის სიმპტომები

- * დაურღვევლად თავ-დაცვა, რათა თამაში არ შეჩერდეს
- * შესატევი გზების გადაკეტვა -- ორი დამცველით
- * წინ ამოსვლა საპასო გზების გადასაკეტად
- * დამცველთა წინ ამოსვლა, რათა შემტევებს უკან (მეტად) დაახევიონ
- * შემტევთა იძულება, ბურთი უკან, უფრო უხიფათო ადგილზე რომ მიაწოდონ

5. ცენტრიდან ტყორცნა >> 10.3

ამ წესის გამოყენებაში ამოსავალი ისაა, რომ მსაჯებმა გუნდს ხელი უნდა შეუწყონ "ცენტრიდან ტყორცნის" სწრაფად | მალე შესრულებაში

საამისოდ მსაჯები გუნდს არ უნდა ჩააცივდნენ -- არ ეძებონ საბაბი სწრაფად შესრულებული "ცენტრიდან ტყორცნის" გასამეორებლად, და არც მტყორცნელის გუნდისთვის სასჯელის დასაკისრებლად

მაგალითად, მსაჯებმა -- ანგარიშის ჩანიშნვაზე უწინარეს -- უცებ უნდა გადაამოწონ მოთამაშეთა განლაგება. "მოედანში მყოფი მსაჯი" მზად უნდა იყოს დასასტვენად, როგორც კი ცენტრიდან მტყორცნელი სათანადოდ ადგილს მიაღწევს -- თუკი სხვებიც ამ დროს ისე მცდარად არ დგანან, რომ აუცილებელია "განლაგების შესწორება"

მსაჯებს უნდა ახსოვდეთ, რომ მტყორცნელის გუნდელებს ცენტრის ხაზის გადაკვეთა სასტვენის-თანავე შეუძლიათ, და ეს დეზულება გამონაკლისია სტანდარტულ ტყორცნათა შესრულების წესებში

წესში თუმც წერია, მტყორცნელს ცენტრიდან განზე, მეტრ-ნახევრით (1.5მ) გასვლა შეუძლიათ -- მსაჯები რაღაც სანტიმეტრებს არ უნდა გამოეკიდონ: მთავარია, მეტოქე არ დაიჩაგროს და არც სახტად დარჩეს "ცენტრიდან ტყორცნის" უადგილო ან უდროო შესრულების გამო

მეტიც, მოედნების უმეტესობაზე "ცენტრი" არცაა მონიშნული წერტილად, ხოლო ბევრგან ცენტრის ხაზს შუაში რეკლამა ახატია. ასეთ მოედანზე მტყორცნელი და მსაჯიც მიახლოებით თულა დაიცავენ სიხუსტეს, რის გამოც მსაჯისგან რაგინდარა ჩაციება მიუღებელია

6. ნადდი საგოლე შანსი >> 14.1

საგოლე შანსი "ნადდი" მაშინაა, როცა

ა) ბურთიანი მოთამაშე მეტოქის ზონის საზღვარზეა, წონა-სწორობას იცავს და შეუძლია კარში ტჟორცნოს ისე, რომ დამცველი -- წესების დაცვით | ფარგალში -- ვერანაირად ვეღარ შეუშლის ხელს

აქ შედის სიტუაციაც, როცა მოთამაშეს ბურთი ჯერ არ მიუღია, მაგრამ ამისთვის მზადაა, ახლოს კი არაა მეტოქე, ვისაც წესების დაცვით ბურთის მიღებისთვის ხელის შეშლა შეუძლია

ბ) ბურთიანი მოთამაშე კონტრ-შეტევაზე მართო მირბის მეკარისკენ და წონა-სწორობასაც იცავს, დამცველები კი წინ ვერ დაუხვდებიან და ვეღარც (წესების დაცვით) შეაჩერებენ

აქ შედის სიტუაციაც, როცა მოთამაშეს ბურთი ჯერ არ მიუღია, მაგრამ ამისთვის მზადაა, მეტოქის მეკარე კი ეჯახება, რათა ბურთი არ მიაღებინოს. ამ შემთხვევაში დამცველთა განლაგებას მნიშვნელობა არა აქვს

>> 8.5 შენიშვნა

გ) მეკარემ ზონა დატოვა, ბურთიანი მეტოქე კი წონა-სწორობას იცავს და შეუძლია შეუფერხებლივ ტჟორცნოს ცარიელ კარში

7. დროის მსაჯის | დელეგატის ჩარევა >> 18.1

თუ დროის მსაჯი ან დელეგატი შეჩერებულ თამაშში ჩაერივნენ -- თამაში შეჩერების მიზეზის შესაბამისი ტუორცნით განახლდება

მაგრამ თუ ამათი ჩარევა და თამაშის შეჩერება მოხდა მაშინ, როცა ბურთი კერაც "თამაშში იყო" -- ამოქმედდება შემდეგი დებულებები:

ა. მოთამაშის უსწორო შეცვლა ან მოედანზე "ხედმეტის" შესვლა >> 4.2-3, 5-6

დროის მსაჯმა | დელეგატმა და მსაჯებმა "ხეირის პრინციპი" >> 13.2 და 14.2 უნდა დაივიწყონ და 4.2-3, 4.5-6 წესების დარღვევისას -- თამაში მყის შეაჩერონ

თუ წესი დამცველმა გუნდმა დაარღვია და ამით შემტვეს ნაღდი საგოლე შანსი გაუბათილდა -- 14.1ა წესის თანახმად, ინიშნება 7-მეტრიანი, სხვა შემთხვევებში კი -- უბრალოდ, თავისუფალი

დამრღვევი მოთამაშე 16.3ა წესის თანახმად ისჯება,

მაგრამ 4.6 წესი (ხედმეტის შესვლა) თუ ნაღდ საგოლე შანსზე დაირღვა - - სასჯელი 16.6ბ და 8.10ბ მუხლებით დგინდება

ბ. ჩარევა სხვა მიზეზთა გამო -- მაგალითად, უწესობა შეცვლის ზოლში

ა) დროის მსაჯის ჩარევა

დროის მსაჯი თამაშის შეჩერებას უნდა დაელოდოს და მსაჯებს მიზეზი მერელა აცნობოს,

მაგრამ თუ თამაში მაინც შეაჩერა -- თამაშს თავისუფალით განაახლებს ის გუნდი, რომელიც შეჩერების დროს ბურთს ფლობდა

* თუ შეჩერების მიზეზი დამცველი გუნდის მიერ ჩადენილი დარღვევაა, ანაც დროის მსაჯმა გუნდური ტაიმ-აუტის მოთხოვნით შეაჩერა თამაში, მაგრამ მსაჯებმა თხოვნა არ დააკმაყოფილეს, ესაო და ახლა არ ერგებათ, და ამით შემტვეს ნაღდი საგოლე შანსი გაუბათილდა --

14.1ბ წესის თანახმად, ინიშნება 7-მეტრიანი

* დროის მსაჯი დამრღვევ მოთამაშეს ან წარმომადგენელს თავად ვერაფერს მიუსჯის

იგივე ეხებათ მსაჯებს, თუ დარღვევა თავად არ შეუნიშნავთ. ამ დროს ისინი არა-ფორმალურად თულა დატუქსავენ დამრღვევს, მაგრამ თუ დაირღვა 8.6 ან 8.10 მუხლი -- მათ წერილობითი ბატაკიც უნდა შეადგინონ

ბ) დელეგატის ჩარევა

ფედერაციიდან თამაშზე მივლენილ დელეგატს შეუძლია

მსაჯებს უკარნახოს გადაწყვეტილება -- მსაჯთა მიერ მომხდარის აღქმაზე დაფუძნებული განაჩენის გამოკლებით --

ან აცნობოს "შეცვლის ზოლის წესთა" დარღვევა

* დელეგატს შეუძლია თამაში უმაღლეს შუამდგომლობას. ამის შემდეგ თამაშს თავისუფალით ის გუნდი განაახლებს, ვისაც არ ჩაუდენია დარღვევა, რომელსაც დელეგატის ჩარევა მოყვა

თუ შეჩერების მიზეზი დამცველი გუნდის მიერ ჩადენილი დარღვევაა, და ამით შემტევს ნაღდი საგროლე შანსი გაუბათილდა -- 14.1ა წესის თანახმად, ინიშნება 7-მეტრიანი

* მსაჯები ვალდებული არიან დამრღვევს დააკისრონ დელეგატის მიერ მითითებული სასჯელი, 8.6 ან 8.10 მუხლის დარღვევაზე კი -- წერილობითი პატაკიც შეადგინონ

შეცვლის ზოლი

1. შეცვლის ზოლები მდებარეობენ | განფენილია გვერდითი ხაზის გარეთ და გასწვრივ -- ცენტრის ხაზის (წარმოსახვითი) გაგრძელებიდან ორივე მხარეს, გუნდების სათადარიგოთა მერხების -- ან სკამების რიგის -- ბოლომდე, და მათ უკანაც, თუ ადგილი კმარა >> წესი 1, ნახაზები 1 და 3

წესის თანახმად, სათადარიგოთა მერხები და შესაბამისი "მწვრთნელის ზონებიც" ცენტრის ხაზიდან 3.5 მეტრზე იწყებიან

აკრძალულია საგნების დაწყობა გუნდის სათადარიგოთა მერხის წინ -- გვერდითი ხაზის გაყოლებაზე, ცენტრის ხაზიდან 8 მეტრის ფარგალში

2. შეცვლის ზოლში ყოფნა შეუძლიათ მხოლოდ ოქმში შეტანილ მოთამაშეებსა და წარმომადგენლებს >> 4.1-2

თუ გუნდს თარჯიმანი ჭირდება -- შეცვლის ზოლის უკან უნდა დაიყენოს

3. შეცვლის ზოლში მყოფ წარმომადგენელს ერთიანად სპორტული -- ანაც ერთიანად სამოქალაქო -- სამოსი უნდა ეცვას. ამ სამოსის ფერი მეტოქე გუნდის "მოედნის მოთამაშეთა" ფორმის ფერისგან იმდენად უნდა განირჩეოდეს, რომ თამაშის დროს გაუგებრობა არ მოხდეს

4. დროის მსაჯმა და მდივანმა -- თამაშის წინა და დროსაც -- თვალ-ყური უნდა ადევნონ იმას, თუ ვინ იმყოფება შეცვლის ზოლში -- და მსაჯებს ამგვარადაც დაეხმარონ

თუ "შეცვლის ზოლის წესები" თამაშამდე ირღვევა -- თამაში არ უნდა დაიწყოს მანამ, სანამ დარღვევა არ აღმოიფხვრება

თუ იგივე წესები თამაშის დროს ირღვევა -- პირველივე შეჩერებაზე თამაში არ უნდა განახლდეს მანამ, სანამ დარღვევა არ გასწორდება

5. წარმომადგენელი უფლება-მოსილია, გუნდი მართოს და (და)მოძღვროს თამაშის დროსაც -- ოღონდაც სპორტული ადათის დაცვითა და წესების ფარგალში

იგი ძირითადად გუნდის მერხზე უნდა იჯდეს, მაგრამ შეუძლია "მწვრთნელის ზონაშიც" იმოძრაოს

ეს ზონა მოიცავს მერხის წინ, და თუ ადგილი კმარა -- უკანაც -- მდებარე სივრცეს

"მწვრთნელის ზონაში" მიმოსვლას მიზნად უნდა ჰქონდეს გუნდისთვის ტაქტიკური რჩევის მიცემა ან დაშავებული მოთამაშის მიხედვა. როგორც წესი, ნებისმიერ მომენტში ფეხზე მაქსიმუმ ერთი კაცი შეიძლება იდგეს

წარმომადგენელს -- ოღონდაც მართო ერთს -- შეუძლია გავიდეს "მწვრთნელის ზონიდან" და "გუნდური ტაიმ-აუტის" მოსათხოვად მაგიდასთან მიიტანოს "მწვანე ბარათი". ერთი კია, იგი არ უნდა შეყოვნდეს მაგიდასთან და მომენტს ელოდოს, "ტაიმ-აუტი ახლა იქნება უპრიანიო"

წარმომადგენლებიდან "უფროსს" >> 4.2 მხოლოდ საგანგებო შემთხვევებში შეუძლია გავიდეს "მწვრთნელის ზონიდან" -- მაგალითად, დროის მსაჯთან ან მდივანთან სასაუბროდ | საკონტაქტოდ

შეცვლის ზოლში მყოფი მოთამაშეები, როგორც წესი, მერხზე უნდა ისხდნენ, მაგრამ თუ ადგილი საკმარია და სხვას ხელს არ შეუშლიან -- შეუძლიათ მერხის უკან იმოძრაონ და უბურთოდ მოითელონ | გახურდნენ

მოთამაშემ ან წარმომადგენელმა არ უნდა

* შეაწუხოს ან შეურაცხოვოს მსაჯი, დელეგატი, დროის მსაჯი | მდივანი, მოთამაშეები, წარმომადგენლები, მაჟორებლები -- გამომწვევი, საპროტესტო, ნებისმიერი სახის არა-სპორტული საქციელით -- სიტყვიერად, მიმიკით ან უხეტებით

* მათ -- თამაშზე ზე-გავლენის მოსახდენად -- არ უნდა დატოვონ შეცვლის ზოლი

წარმომადგენლები და (სათადარიგო) მოთამაშეები, როგორც წესი, სულ შეცვლის ზოლში უნდა იყვნენ. თუ წარმომადგენელი იქიდან გავა და სხვაგან დაბანაკდება -- გუნდის მართვისა და გაძლოის უფლებას დაკარგავს, და მის აღსადგენად შეცვლის ზოლს უნდა დაუბრუნდეს

მეტიც, მთელი თამაშის განმავლობაში მოთამაშეებიცა და წარმომადგენლებიც მსაჯების იურისდიქციის ფარგალში რჩებიან. ჰოდა, გინდაც გავიდნენ მოედნიდან და შეცვლის ზოლიდან -- მათზე მანინც გავრცელდება ბირადი სასჯელების სისტემა

აქედან გამომდინარე, დამრღვევი ისევე დაისჯება უწესობის, მეტის-მეტი უწესობისა და უკიდურესი უწესობისთვის, როგორც მაშინ, იგივე მოედანზე ან შეცვლის ზოლში რომ ჩაედინა

6. "შეცვლის ზოლის წესების" დარღვევის დროს მსაჯები 16.1ბ (გაფრთხილება), 16.3ე (2-წუთიანი გაგდება) და 16.6ბ (ბოლომდე გაგდება) მუხლების თანახმად უნდა მოიქცნენ

ლექსიკონი

თარგმნისას შეძლების და გვარად გათვალისწინებულია ქართული ხელბურთის თემსა და ზოგადად, სპორტულ საზოგადოებაში ოდითგან დამკვიდრებული სასაუბრო ლექსიკა და ტერმინოლოგია

	ანუ, ან
#	აბზაცი
*	-ჭერ
=	გამონაკლისი
>>	იხილეთ
" ... "	გამოიყენება "რამდენიმე სიტყვიანი ცნების" შესაკვრელად

in English	ქართულად
1-minute team timeout	1-წუთიანი (გუნდური) ტაიმ-აუტი
1-on-1 action	პირისპირ (ერთი-ერთზე) შებმა
2-minute suspension	2-წუთიანი გაგდება გაძევება
3 seconds	3 წამი
4-meter line	4-მეტრა შტრიხი
6-meter line	6-მეტრა რკალი ხაზი = ზონის საზღვარი
7-meter throw	7-მეტრიანი (ტყორცნა)
9-meter line	9-მეტრა რკალი ხაზი
a	ა (წესის მუხლი)
ability	უნარი
action	მოქმედება სვლა
additional	ზედმეტი
advantage	ხეირი უპირატესობა
agree	დათანხმება
air	ჰაერი
alternatively	პირიქით
always	ყოველთვის
apparent	ცხადი აშკარა
appeal	საჩივარი პროტესტი აპელაცია

appropriate შესაფერი
 area არე
 arm მკლავი
 at least არა-ნაკლებ | მინიმუმ
 authorize ნების დართვა
 available ხელმისაწვდომი | "სახეზე მყოფი"
 award (გოლის) ჩათვლა

b ბ (წესის მუხლი)
 back ზურგი
 back-court უკანა მოთამაშე
 background (გარემოს) ფონი
 ball ბურთი
 behavior საქციელი
 bench სათადარიგოთა სკამი | მერხი
 bent arms მოხრილი მკლავები
 block ბლოკი
 blood სისხლი
 blue card ლურჯი ბარათი
 body სხეული
 body contact სხეულის შეხება
 body language დგომი | პოზა
 bounce იატაკიდან არეკვლა
 boundary lines მოედნის საზღვარი | პერიმეტრი
 break-through გარღვევა | გაჭრა | გასვლა
 broken line წვეტილი ხაზი
 build-up მომზადება

c გ (წესის მუხლი)
 call გამოცხადება | განაჩენი
 captain's armlet კაპიტნის სამკლავური
 case შემთხვევა
 catch დაჭერა
 caution შენიშვნა | გაფრთხილება | დატუქსვა
 ceiling ჭერი
 center line ცენტრის ხაზი
 changing rooms გასახდელი
 check გასინჯვა

choose	არჩევა
circumference	გარშემო-წერილობა
circumstances	ვითარება
civilian clothing	სამოქალაქო სამოსი
clarification	განმარტება დაზუსტება
clear chance of scoring	ნაღდი საგოლე შანსი
clearly	ცხადად
coach	მწვრთნელი
coaching zone	მწვრთნელის ზონა
coin toss	წილის-ურა მონეტის აგდებით უომარი
collectively	ერთად "საერთო ძალისხმევით"
collision	შეჯახება
color	ფერი
comment	შენიშვნა
competition	შეჯიბრება ტურნირი
completely	სრულად
confirmation	დასტური
consequence	შედეგი დანართი
consistent	ერთ-ნაირი
consultation	თათბირი
constant	მუდმივი
conduct	ქცევა საქციელი
contact	შეხება მიმართვა კავშირი
continue	გრძელდება
control	ფლობა
correct	სწორი
correction	შესწორება
conversely	პირიქით
convince	დარწმუნება
counter-attack	კონტრ-შეტევა
criteria	საზომი საწყაო
cross	გადაკვეთა
cross section	კვეთა
crossbar	ხარისხა
court player	მოედნის მოთამაშე
d	დ (წესის მუხლი)
dangerous	სახიფათო

decision	გადაწყვეტილება განაჩენი დასკვნა
defense	დაცვა
definition	განსაზღვრება
delay	გაჭიანურება გაჭანვლება დახანება არ-დაცლა
delegate	დელეგატი კომისარი
deliberately	განგებ განზრახ შეგნებულად
demonstratively	აშკარად ყველას დასანახად
destroy	გაბათილება მოსპობა
diagram	ნახაზი
dimensions	ზომები
direction	მიმართულება
directly	პირდაპირ უშუალოდ
disadvantage	ზარალი
disallow	(გოლის) გაუჭმება
discrepancy	შეუსაბამობა
displace	გაწევა
disqualification	ბოლომდე გაგდება გაძევება (წითლით)
disregard	უგულებელ-ყოფა
distance	მანძილი დაშორება დისტანცია
distract	გულის-ყურის გაფანტვა გონების ამღვრევა
dive	დაჯვინვა
dribble	(ბურთის) ტარება
e	ე (წესის მუხლი)
effect	შედეგი
elbow	იდაჯვი
electrical failure	დენის გამორთვა
empty goal	ცარიელი კარი
end	მოედნის მხარე ბოლო
endanger	ხიფათ-ის შექმნა -ში ჩაგდება
ensure	უზრუნველყოფა
enter	შესვლა
entire	მთელი
equal	თანაბარი ტოლი
equipment	სამოსი აღჭურვილობა
exaggerating	გაზვიადება
exception	გამონაკლისი
exclusively	გამოკვეთილად გამორჩეულად

execution	შესრულება
expiration	ამოწურვა
expression	გამოთქმა გამოხატვა გამომეტყველება
extremely	უკიდურესად
eyes	თვალები
f	ვ (წესის მუხლი)
face	სახე
fall	წაქცევა
faulty	უსწორო მცდარი
favorable	უმჯობესი
final signal	სირენა
fixture	ხიმიწიქი კონსტრუქცია
floor	იატაკი
follow	მიყოლა
forewarning	მინიშნება განგაში
foot	ტერფი
for instance, ...	მაგალითად, ...
force majeure	საგანგებო ვითარება
forfeit	გაუქმება დათმობა ხელის აღება
formal throws	სტანდარტული ტყორცნები
foul	დარღვევა ფოლი
free-throw	თავისუფალი (ტყორცნა)
free-throw line	9-მეტრა რკალი ხაზი
fumbling	(ბურთის) ვერ მოხელთება
further measures	"სათანადო ზომები"
furthermore	დამატებით
g	ზ (წესის მუხლი)
game	თამაში
general instructions	ზოგადი მითითებანი
gesture	ჟესტი
get around	(მეტოქის) შემოვლა
glue	წებო
goal	კარი გოლი
goal area	(კარის) ზონა
goal-area line	ზონის საზღვარი
goalkeeper	მეკარე

goalkeeper restraining line	4-მეტრა შტრიხი
goalkeeper throw	კარიდან შემოტანა
goal line	კარის ხაზი
goalpost	(კარის) ძელი
grab	ჩავლება (ბურთის) დაუფლება
grant	მიცემა ბოძება
green card	მწვანე ბარათი
guilty	დამრღვევი დამნაშავე

h	თ (წესის მუხლი)
half-time break	შესვენება (ტაიმებს შორის)
hand	ხელი მტევანი
hand over	გადაბარება
handball	ხელბურთი
hand signals	ჟესტები
hard	ლონივრად
harassing	დამცირება დაშინება
head	თავი
health	ჯან-მრთელობა
height	სიმაღლე
hit	დარტყმა ჩარტყმა
hold	ჭერა "უკავია" გაკავება
hop	ახტომა

illegal entry	უნებართვოდ შესვლა
illegally	წესის დარღვევით
illegal usage	დაუშვებლად
immediate	მყისი უთუშცაო
immediately	უმაღ უცბათ მყისვე
impact	გავლენა ჯახი
indeed	მართლაც
indicate	მინიშნება
indications	სიმპტომები
informal	არა-ფორმალური
influence	გავლენა ზე-მოქმედება
infraction	დარღვევა
infringement	დარღვევა
initial	პირვანდელი თავდაპირველი

injury	ტრავმა
in play	თამაშში
in principle	როგორც წესი ჩვეულებრივ
inside	შიგნით -ში
inspect	შემოწმება
insulting	შეურაცხყოფა
intensity	სიმძლავრე ინტენსიობა
intentionally	განგებ
intercepting	(პასის) ჩაჭრა
interfere	ჩარევა ხელის შეშლა
interior	შიდა
intermission	შესვენება
interpreter	თარჯიმანი
interruption	შეფერხება შეჩერება შეწყვეტა
intervention	ჩარევა ჩაბმა
joint decision	საზიარო გადაწყვეტილება განჩინება
judge	განსჯა
judgment	გააზრება განხილვა შეფასება
jump	ნახტომი ხტომა
justified	გამართლებული
knee	მუხლი
kneeling	დაჩოქილი
last 30 seconds	ბოლო ნახევარი წუთი (30 წამი)
leg	ფეხი
level	დონე საფეხური
lift	(ფეხის) აწევა (იატაკიდან)
limit	ზღვარი ფარგალი
line	ხაზი
list	სია
loud	ხმა-მაღალი
lying	დევს წევს
malicious	მავნე ავი ბოროტი
mandatory	სავალდებულო
maintaining	შენარჩუნება

margin	ცდომილება სხვაობა
medical treatment	შველა მიხედვა სამედიცინო დახმარება
minute	წუთი
monitor	თვალ-ყურის დევნება მეურვეობა
motion	მოძრაობა
move	გადაადგილება მოძრაობა
nearest	უახლოესი
necessary	საჭირო აუცილებელი
neck	კისერი
net	ბადე
nominate	დასახელება დანიშნვა
normally	როგორც წესი ჩვეულებრივ
note	შენიშვნა
number	რაოდენობა, ნომერი
obligatory	სავალდებულო
observation	აღქმა
offense	შეტევა
official	წარმომადგენელი
once	ერთხელ
on duty	მივლენილი
open space	ცარიელი ადგილი ღია სივრცე
opponent	მეტოქე
opportunity	შანსი
otherwise	სხვაფრივ წინააღმდეგ შემთხვევაში
outer goal line	პირითი ხაზი
out of play	თამაშ-გარე "თამაშიდან გასული"
overlap	გადაფარვა
overtime	დამატებითი დრო ოვერ-ტაიმი
outside	გარეთ
own half	თავისი ნახევარი
page	წიგნის გვერდი
paint	შეღებვა
paramedic	პარა-მედიკოსი
participate	მონაწილეობა
passive play	პასიურობა

permanently	სულ საბოლოოდ
permitted	ნება-დართული
person	პირი კაცი
personal	პირადი
pick up	(იატაკიდან) აღება
pivot	ხაზის მოთამაშე
player	მოთამაშე
playing area	სათამაშო არე
playing court	მოედანი
playing the ball	ბურთაობა
playing time	სათამაშო დრო
position	ადგილი განლაგება პოზიცია
possession	ფლობა
precise	ზუსტი
predetermine	წინდაწინ თქმა
prematurely	ნაადრევად
premeditated	განზრახ მოფიქრებული
premises	დარბაზი ბაზა თამაშის გამართვის ადგილი
prevent	ხელის შეშლა არ-გაშვება არ-დანებება
primarily	პირველ რიგში მეტ-წილად
progressive punishment	მზარდი სასჯელი
protect	(თავის) დაცვა
provision	პირობა წინამძღვარი
provocative	გამომწვევი
public clock	ტაბლოს საათი
pull down	წაჭცევა
pull out	წაღლეთვა ძალის-ძალად წართმევა
punishment	სასჯელი
push	კვრა
put down	(ფეხის) დადგმა დაბიჯება
rapid	სწრაფი
reach	(მი)წვდომა
ready	მზად
rear	უკანა
reckless	თავზე-ხელ-აღებულად
rectangle	მართკუთხა
reception	(პასის) მიღება დაჭერა

recognize	ამოცნობა
red card	წითელი ბარათი
reduction	შემცირება
referee	მსაჯი
refrain	თავის შეკავება
regardless	იმის და მიუხედავად სულ ერთია
regular playing time	ძირითადი დრო
regulation	დებულება
related to	დაკავშირებული
repeatedly	მრავალჯერ ზედიზედ რეგულარულად
report	პატაკი
requirements	პირობები მოთხოვნები
reserve ball	სათადარიგო ბურთი
resume	განახლება
responsibility	პასუხის-მგებლობა
responsible team official	მენეჯერი უფროსი
restart	(თამაშის) განახლება
restrain	გაკავება
restricted area	აღკვეთილი შეუვალი არე
restriction	შეზღუდვა
retake	გამეორება ხელახლა შესრულება
revenge	სამაგიეროს გადახდა
rolling	მგორავი
roster	გუნდის სია
rules	(თამაშის) წესები (შეჯიბრების) დებულება
running	სირბილი
safety zone	უსაფრთხოების ზოლი
sanctions	სასჯელი
score	ანგარიში
scoreboard	ტაბლო
scorekeeper	მდივანი ანგარიშის მთვლელი
score sheet	(თამაშის) ოქმი
scoring	გოლი ბურთის გატანა
sequence	მიმდევრობა
serious	მძიმე სერიოზული
setting	დაყენება
severity	სიმკაცრე (დარღვევის სასჯელის) სიმძიმე

shiny	მზინავი
shirt	მაისური
shooter	მტყორცნელი
shot	ტყორცნა დარტყმა
shouting	ყვირილი ძახილი
side line	გვერდითი ხაზი
significant	მნიშვნელოვანი სერიოზული
simultaneously	ერთდროულად ერთბაშად
sitting	დამჯდარი
size	ზომა
slide	გასრიალება
slippery	სლიპინა
spectator	მაყურებელი
speed	სიჩქარე
spitting	მიწიტება
sportsmanlike manner	სპორტული ადათი
sports shoes	სპორტული ფეხსაცმელი
sportswear	სპორტული სამოსი
spot	ადგილი წერტილი
square	კვადრატი
standing	დგომა
stand up	წამოდგომა
stationary	უძრავი
step	ნაბიჯი
stepping	დაბიჯება
stop	გაჩერება მოგერიება
stopwatch	წამ-მზომი
struggle	ბრძოლა ჭიდილი
substantial	გვარიანი საფუძვლიანი
substitute	სათადარიგო მოთამაშე
substitution	შეცვლა
substitution area	შეცვლის ზოლი
substitution line	შეცვლის ხაზი
suspension	2 წუთით გაგდება გაძევება
table	მაგიდა
table of contents	წიგნის სარჩევი
tactical reasons	ტაქტიკური მოსახრებებით

tap	წაკვრა
targeted	გამიზნული
team	გუნდი
teammate	(თანა-) გუნდელი
team time-out	გუნდური ტაიმ-აუტი
temporarily	დროებით
theater	სახიობა სიმულაცია სიაფანდობა
thigh	ბარძაყი
threatening	მუქარა
throat	ყელი
throw	(ბურთის) ტყორცნა
throw-in	გვერდიდან შემოტანა
throw-off	ცენტრიდან ტყორცნა
tie-breaker	თაი-ბრეიკი (ფრის გამტეხი ხერხი)
tied game	ფრე
time wasting	დროის გაყვანა
time-out	ტაიმ-აუტი საათის გაჩერება პაუზა
timekeeper	დროის მსაჯი
too many steps	გარბენი
torso	ტანი
total	ჯამი
touch	შეხება
towel	პირსახოცი
trunk	ტანი
uniform	(სათამაშო) ფორმა
unsportsmanlike conduct	უწესობა უსაჩციელობა
unwarranted	უმართებულო უსწორო
utilize	გამოყენება
verbal	სიტყვიერი
violation	დარღვევა
voluntarily	ნებით ულაპარაკოდ
wall	კედელი
warm up	მოთელვა გახურება
warning	გაფრთხილება
warrant	უპრიანია ახია ალალია დადგენილია

water	წყალი
weight	წონა
whistle	სასტკვნი დასტკენა
width	სიგანე
wing	კუთხის მოთამაშე (ფრთა)
winner	გამარჯვებული
wipe	(იატაკის) მოწმენდა
wrist	მაჯა
written report	წერილობითი ბატაკი
wound	ჭრილობა
yellow card	ყვითელი ბარათი
zero	ნული ნულოვანი

ასე -- არშიაზე თან-დაყოლებული ზოლით -- გამოყოფილი წესები და განმარტებები მოქმედებს 2016 წლის 1 ივლისიდან

ინგლისური დედანი

ბელბურთის საერთაშორისო ფედერაცია (იჰფ)

[IHF.info/en-us/thegame/
statutesandregulations.aspx?catid=5](http://IHF.info/en-us/thegame/statutesandregulations.aspx?catid=5)

შემკვეთი და გამომცემელი

საქართველოს

ბელბურთის ეროვნული ფედერაცია (სხეფ)

geohandball.ge

ფოტო უდაზე Front cover photo

[upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/2/24/
Handball_the_ball.jpg](http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/2/24/Handball_the_ball.jpg)

არმინ კიუბელბეკ Armin Kuebelbeck

galerie.best4sports.de

თარგმანი, ლექსიკონი, კაბადონი

ზაალ გიგინეიშვილი

issuu.com/Qaflan/stacks

11/02 - 29/03, 29-31/05 * 2016

თბილისი 0179, ვაკე, ჩოლოყაშვილის 9ა
(995 32) 224 48 76 facebook.com/GEONHF/
office@geohandball.ge youtube.com/user/handballgeorgia
geohandball.ge myvideo.ge/?user_id=1114877

